

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO - SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2011

Michaela OSIČKOVÁ

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Podnik a veřejná podpora
Michaela Osičková

Bakalářská práce
2011

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2010/2011

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela OSIČKOVÁ**
Osobní číslo: **E08744**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**
Název tématu: **Podnik a veřejná podpora**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

V první části student provede rešerši dostupné literatury v oblasti veřejné podpory. Zaměří se zejména na pojetí veřejné podpory vyplývající z evropských předpisů, dále pak z právního řádu ČR. Dále popíše institucionální zázemí veřejné podpory a to jak v oblasti kontrolní, tak v oblasti poskytování podpory v rámci schválených výjimek.

Bakalant se dále zaměří na analýzu vybrané oblasti veřejné podpory (nebo vnitrostátní regionální podpory) v určitém regionu a zhodnotí možnosti podnikatelů (zejména malých a středních) získat tuto podporu. Součástí řešení musí být i slovní zhodnocení zjištěných výsledků, případně návrhy opatření.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

cca 30 stran

Forma zpracování bakalářské práce:

tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

KINCL, Michael. Veřejná podpora v Evropské unii. 1. vyd. Praha: Bova Polygon, 2004. 148 s. ISBN 80-7273-097-5

KINCL, Michael. Investiční pobídky jako forma veřejné podpory. 1. vyd. Praha: Linde, 2003. 79 s. ISBN 80-86131-48-3

KOLEKTIV AUTORŮ. Veřejná podpora a veřejné zakázky po vstupu do EU: průvodce pro obce a města. 1. vyd. Praha: Linde, 2005. 176 s. ISBN 80-7201-528-1

TETŘOVOVÁ, Liběna a kol. Veřejný a podnikatelský sektor. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2009. 190 s. ISBN 978-80-86946-90-0

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Jan Stejskal, Ph.D.

Ústav ekonomie

Datum zadání bakalářské práce:

8. června 2010

Termín odevzdání bakalářské práce:

6. května 2011

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejnková, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 11. srpna 2010

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 2. 5. 2011

Michaela Osičková

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucímu své bakalářské práce, panu Ing. Janu Stejskalovi, Ph.D. za vedení mé práce, cenné náměty a připomínky a všestrannou pomoc při jejím zpracování.

ANOTACE

Tato bakalářská práce je zaměřena na analýzu systému podpory malých a středních podniků v Královéhradeckém kraji. Teoretická část zahrnuje charakteristiku malých a středních podniků, vymezení veřejné podpory, legislativní úpravu a instituce, které se touto problematikou zabývají. Podpora malých a středních podniků je rozdělena na vládní, krajskou a místní úroveň. Praktická část se věnuje konkrétním typům podpory poskytované malým a středním podnikům v Královéhradeckém kraji.

KLÍČOVÁ SLOVA

Malé a střední podniky, veřejná podpora, operační programy, granty a dotace, analýza systému podpory

TITLE

Corporation and state aid

ANNOTATION

This bachelor work is focused on analysis of the support system for small and medium entrepreneurs in Královéhradecký region. Theoretical part includes the characteristics of small and medium entrepreneurs, a state aid, legislative framework and institutions what are interested in support systems. The support of small and medium entrepreneurs is provided on government, regional and local level. Practical part deals with concrete provided types of support, which is provided to small and medium entrepreneurs in Královéhradecký region.

KEYWORDS

Small and medium entrepreneurs, a state aid, Operation programs, grants and subsidies, support system analysis.

OBSAH

Úvod	9
1. Klasifikace malého a středního podnikání	10
1.1. Definice malých a středních podniků.....	10
1.1.1. Výhody a nevýhody malých a středních podniků.....	11
1.1.2. Podpora malých a středních podniků.....	13
2. Veřejná podpora.....	16
2.1. Definice veřejné podpory.....	16
2.1.1. Znaky veřejné podpory	18
2.1.2. Formy veřejné podpory.....	20
2.2. Subjekty v oblasti veřejné podpory.....	22
2.3. Notifikace veřejné podpory.....	23
2.3.1. Předběžný přezkum notifikace.....	24
2.3.2. Formální vyšetřovací procedury	25
2.4. Výjimky z veřejné podpory.....	26
3. Legislativní rámec veřejné podpory	29
3.1. Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře.....	29
3.2. Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého středního podnikání.....	30
3.3. Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.....	30
4. Instituce v oblasti veřejné podpory MSP	33
4.1. Vládní podpora podnikání.....	33
4.2. Neziskové organizace.....	36
4.3. Privátní organizace.....	38
4.4. Finanční instituce pro podporu podnikání.....	39
4.5. Druhy podpory malého a středního podnikání v ČR	40

4.5.1. Vládní úroveň	41
4.5.2. Krajská úroveň.....	44
4.5.3. Místní úroveň.....	47
5. Analýza systému veřejné podpory MSP pro Královéhradecký kraj.....	49
5.1. Charakteristika Královéhradeckého kraje	49
5.2. Podpora MSP na vládní úrovni	53
5.3. Podpora MSP na krajské úrovni.....	57
5.4. Podpora MSP na místní úrovni	63
5.5. Zhodnocení výsledků	67
Závěr	70
Použitá literatura	72
Seznam grafů, schémat, obrázků a tabulek	77
Seznam zkratk	78

Úvod

Se vstupem České republiky do Evropské unie v roce 2004 nastaly mnohé změny v oblasti obchodu. Se zvětšením hospodářského prostoru nutně došlo i ke změně odpovídající legislativy. Členské státy postupují sporné chování ke kontrole orgánům Evropské unie, aby nedocházelo k nekalostem v rámci hospodářské soutěže. Ke zvýšení efektivity společného evropského trhu je potřeba vymezit pravidla, která budou odstraňovat bariéry a zároveň regulovat liberalizaci. Evropská unie prosazuje co největší liberalizaci, proto se volí střední cesta existencí norem soutěžního práva.

Podnik a veřejná podpora je rozsáhlé a velmi zajímavé téma. Tato oblast se neustále vyvíjí, což je patrné například ve formách veřejné podpory. Výčet těchto forem podpory nelze přesně stanovit, neboť se v průběhu času mění a vznikají nové. Vývoj malého a středního podnikání a podnikatelského prostředí je ovlivněn zejména ekonomickou a politickou situací. Problematika veřejné podpory je diskutovanou otázkou ve všech zemích Evropské unie.

Cílem bakalářské práce je analyzovat systém podpory v Královéhradeckém kraji a zjistit, jak jsou malé a střední podniky podporovány. Konkrétně budou analyzovány možnosti podnikatelů zejména malých a středních podniků při získávání veřejné podpory. Součástí práce bude zhodnocení forem a použití veřejné podpory. Následně bude provedena analýza a srovnání všech zjištěných výsledků nejpoužívanějších podpor v Královéhradeckém kraji a návrh na opatření.

Práce je členěna do pěti kapitol. První kapitola je zaměřena na charakteristiku malých a středních podniků na jejich výhody a nevýhody a vymezení forem podpory pro malé a střední podniky. Druhá kapitola se týká přímo veřejné podpory, jejích znaků a nejčtenějších forem veřejné podpory. Jsou zde popsány subjekty veřejné podpory, pravidla notifikace a nakonec výjimky z veřejné podpory. Třetí kapitola se zaměřuje na legislativní rámec veřejné podpory. Čtvrtá kapitola popíše institucionální zázemí veřejné podpory ať již na úrovni vládní, neziskové či privátní. Závěr práce bude věnován analýze a průzkumu podpory malých a středních podniků v Královéhradeckém kraji.

1. Klasifikace malého a středního podnikání

Obsahem první kapitoly je charakteristika malého a středního podnikání (MSP) a dalších pojmů, které s touto problematikou souvisejí. Dále jsou zde uvedeny výhody a nevýhody MSP a členění dle odborných textů.

1.1. Definice malých a středních podniků

Malé a střední podniky (MPS) mají v současné globalizované ekonomice zásadní význam.¹

Podle SYNKÁ (2002) podnik „žije“ v okolí, které jej obklopuje, a tím i ovlivňuje. Okolí má politický, ekonomický, sociální a technický charakter. Mimo jiné do něj patří odběratelé i dodavatelé podniku, banky, obce, ale i stát a jeho orgány. Ve svém okolí by podnik měl hledat své příležitosti. Vliv okolí na podnik je zpravidla velmi silný, zatímco možnost podniku ovlivňovat okolí je spíše omezená.

Jak tvrdí FRKOVÁ (2004) v České republice i ve světě je podle řady výzkumů zřejmé, že pozice MSP je nezastupitelná. Dokonce jsou označovány za tzv. páteř národního hospodářství a za motor rozvoje společnosti. V ČR mají MSP nad ostatními podniky velkou převahu. V Evropě je situace ještě zřetelnější, MSP tu tvoří 99 % všech podniků Evropské unie.

Podle STEJSKALA (2011) je podnik subjekt vykazující ekonomickou činnost, bez ohledu na jeho právní formu. K těmto subjektům patří zejména:

- osoby samostatně výdělečně činné;
- rodinné podniky, vykonávající řemeslné či jiné činnosti;
- veřejné obchodní společnosti;
- sdružení, u kterých je ekonomická činnost hlavním předmětem podnikání.

Vymezení druhů podniků je podle stanovených kritérií. Nejčastěji je využíván počet zaměstnanců a finanční hranice vymezující kategorie podniků.

Kategorie mikropodniků, malých a **středních podniků (MSP)** je složena z podniků, které zaměstnávají méně než 250 osob a které vykazují roční obrát do 50 milionů EUR, případně celkovou roční bilanční sumu nepřesahující 43 milionů EUR.

¹ STEJSKAL, J. *Podpora malých a středních podniků*. In: TETŘEVOVÁ, L. at all. *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2011. s. 111.

Malé podniky jsou definovány jako podniky, které zaměstnávají méně než 50 osob a jejichž roční obrat, případně celková roční bilanční suma, nepřevyšuje 10 milionů EUR.

V rámci kategorie MSP jsou **mikropodniky** definovány jako podniky, které zaměstnávají méně než 10 osob a jejichž roční obrat, případně celková roční bilanční suma, nepřevyšuje 2 miliony EUR.²

Uvedená kritéria vycházejí z doporučení Evropské komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků, jsou použitelná v České republice pouze z hlediska počtu zaměstnanců. Hodnoty čistého obratu za poslední účetní období a aktiva uvedená v rozvaze nelze srovnávat s produktivitou našich podniků. Z tohoto důvodu uvedené částky nejsou zcela dodržovány.

Počet zaměstnanců³ odpovídá počtu osob, které byly v daném podniku nebo jeho jménem zaměstnány na plný pracovní úvazek po celý sledovaný rok. Práce osob, které nepracovaly po celý rok, práce osob, které pracovaly na částečný úvazek bez ohledu na jeho délku a práce sezónních pracovníků jsou započítány jako zlomky ročních pracovních jednotek.

EU stanovuje výčet osob, které patří do výčtu personálu:

- a) běžní zaměstnanci (zaměstnání na základě pracovní smlouvy nebo dohody o pracovní činnosti nebo o provedení práce),
- b) vlastníci, kteří jsou zaměstnání ve vedoucí pozici,
- c) společníci zapojení do běžné činnosti podniku, kteří využívají finančních výhod plynoucích z fungování podniku.

1.1.1. Výhody a nevýhody malých a středních podniků

MPS mají mnoho výhod, vyplývajících z jejich velikosti.⁴ Rychleji reagují na změny poptávky, jsou flexibilnější, vytvářejí konkurenční prostředí a prostor pro vyšší zaměstnanost. Jsou hlavními hybnými silami inovace a jsou schopny rychlého zavádění vědy a techniky do praxe. Avšak většinou nemají dostatek vlastních zdrojů pro vědeckotechnický vývoj, a proto dochází k propojení podniků do sítí a vzájemnému sdílení například informačních systémů a nákladných analýz, distribučních a

² Definice malých a středních podniků. *Mikro, malé a střední podniky* [online]. [cit. 2011-02-26]. Dostupné z WWW: <http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_VP/definice_msp.pdf>

³ STEJSKAL, J. *Podpora malých a středních podniků*. In: TETŘEVOVÁ, L. at all. Veřejný a podnikatelský sektor. Příbram: Professional Publishing, 2011. s. 112.

⁴ STEJSKAL, J. *Podpora malých a středních podniků*. In: TETŘEVOVÁ, L. at all. Veřejný a podnikatelský sektor. Příbram: Professional Publishing, 2011. s. 113.

logistických cest. Dalším velkým problémem v oblasti financování MSP je tzv. druhotná platební neschopnost, kdy kvůli nezaplacení pohledávek nejsou malí podnikatelé sami schopni dostát svým závazkům, což může mít za následek i vyhlášení úpadku.⁵ Při vzájemné spolupráci a kooperaci MSP mezi sebou lze zajistit společné zásobování a další služby, které jsou následně levnější. MSP mají jednoduchou a přehlednou organizační strukturu, díky které je možná jednodušší kontrola. Mají výhodu „rodinného prostředí“, ve kterém se ztrácí anonymita. Osobní a přímý kontakt pracovníků s nadřízenými je předpokladem pro větší zainteresovanost a vyšší osobní nasazení.

MSP vytvářejí zdravé podnikatelské prostředí, zvyšují dynamiku trhu, jsou stabilizujícím prvkem ekonomického systému. Pro jejich rozvoj jsou rozhodující podmínky, za kterých mohou rozvíjet hospodářskou činnost. Jsou do značné míry závislé na ekonomickém prostředí, které jim může usnadnit nebo naopak ztížit jejich přístup na trh, který je pro ně důležitý.⁶

Přednosti malých a středních podniků spočívají zejména v následujících skutečnostech:⁷

- jednodušší řídicí struktura,
- větší pružnost,
- větší citlivost na požadavky trhu,
- aktivní účast na inovačním procesu,
- vytváření nových pracovních příležitostí (při nízkých kapitálových nákladech) a tím podněcování ekonomického růstu,
- zmírňování negativních důsledků strukturálních změn,
- schopnost působit jako dodavatelé velkých podniků,
- vyplňování okrajových oblastí trhu, které nejsou předmětem zájmu větších podniků,
- napomáhání rychlejšímu rozvoji menších měst a obcí,
- podpora rozvoje strukturálně postižených a hospodářsky slabých regionů,

⁵ FRKOVÁ, Jana. *Individuální podnikání: Malé a střední podnikání*. In. ČVUT: 2004. s. 10.

⁶ Výhody a přednosti MSP. *Důvody státních intervencí do sektoru MSP* [online]. [cit. 2011-02-26]. Dostupné z WWW: <<http://mspreferaty.sweb.cz/referaty/vyhodymsp,duvodystatnichintervencidomsp.pdf>>.

⁷ SYNEK, Miloslav, et al. *Podniková ekonomika*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. 365 s.

- podněcování podnikatelského ducha členů společnosti k podstoupení rizika podnikání.

K nevýhodám, resp. slabým stránkám MSP patří:

- nízký tržní podíl, který znamená nižší docilovanou rentabilitu,
- nedostatek kapitálového vybavení; bankovní sférou jsou MSP považováni za rizikovou skupinu, což zhoršuje jejich přístup ke kapitálu,
- špatná orientace ve správních, legislativních a daňových předpisech a jejich změnách,
- ztížený přístup k veřejným dražbám,
- problémy se zapojováním do náročných výzkumných projektů,
- ztížené možnosti pro samostatné pronikání na zahraniční trhy,
- respektování technických předpisů je u nich spojeno s vyššími náklady.

Podnikatelé malých a středních podniků se dopouštějí řady nesprávných rozhodnutí, které negativně ovlivňují hospodaření podniku. Hlavní a často vídané příčiny neúspěchu popsal ve své publikaci SYNEK (2002):

- špatná volba předmětu podnikání,
- nevhodná lokalizace podniku,
- nevhodně vybraní zaměstnanci,
- špatný management,
- špatná marketingová strategie.

1.1.2. Podpora malých a středních podniků

Podle FRKOVÉ (2004) v České republice existuje mnoha zákonů ovlivňujících podnikání i podporu malých a středních podniků. Pravidla pro podporu malých a středních podniků stanoví zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání. Regionální podpory malým a středním podnikům se udílejí na základě zákona č. 248/2000 Sb.

Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, byl vydán dne 11. ledna 2002 a stanoví zásady pro poskytování podpory při zahájení podnikání, jakož i při upevňování ekonomického postavení malých a středních podnikatelů. Zákon se nevztahuje na podpory poskytované do oblasti zemědělské a lesnické prvovýroby.

Podpora MSP je zaměřena do následujících oblastí:⁸

- projekty zaměřené na investice,
- výchovu a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol ukončených výučním listem,
- zvyšování odbornosti dospělých,
- hospodářské a technické poradenství,
- projekty sdružení pro rozvoj malých a středních podnikatelů a k posílení jejich postavení na trhu
- získávání informací o podnikání,
- projekty výzkumu a vývoje, jejichž výsledky malí a střední podnikatelé využívají,
- projekty v regionech se soustředěnou podporou státu a v ostatních regionech, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů,
- vytváření nových pracovních míst,
- navazování kontaktů a spolupráce se zahraničními partnery a účast na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích,
- zavedení systémů zajišťujících zvýšení kvality produkce a řízení podniků a využití služeb podporujících zvýšení konkurenceschopnosti,
- projekty zaměřené na investice spojené s ochranou životního prostředí, poskytování technických informací a poradenských služeb nebo vybraných provozních nákladů určených na činnosti spojené s ochranou životního prostředí.

Poskytování podpory musí být v souladu s pravidly pro poskytování veřejné podpory.⁹

Podpora se poskytuje ve formě:

- návratné finanční výpomoci,
- dotace,
- finančního příspěvku,
- záruky, nebo úvěru se sníženou úrokovou sazbou.

Zákon také stanoví náležitosti vyhlášení programů podpory. V těch jsou uvedeny podrobnosti poskytování těchto podpor. Na návrh Ministerstva průmyslu a obchodu ČR

⁸ Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, v aktuálním znění

⁹ Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v aktuálním znění

je schvaluje vláda. Zveřejnění programu podpory provádí ministerstvo v Obchodním věstníku a na svých internetových stránkách.¹⁰

Kromě podpor určených pouze pro MSP, existuje velké množství aktivit, které mají za úkol podporování veškerých podnikatelských subjektů na území ČR. Tyto aktivity lze často považovat za podporu nepřímou.

Ministerstvo průmyslu a obchodu je vyhlášovatelem programů podpor také v oblastech energetiky, exportu a propagace firem na mezinárodních veletrzích a výstavách. Ministerstvo pro místní rozvoj má na starosti státní podpory cestovního ruchu. Za nepřímou podporu MSP lze považovat i řešení problémů s nezaměstnaností, která je v kompetenci ministerstva práce a sociálních věcí. Ministerstvo životního prostředí vyhláší státní podpory týkající se především projektů, které mají vliv na zlepšení životního prostředí. Česká společnost pro jakost a Sdružení pro cenu ČR za jakost se orientuje na podporu aktivit managementu vedoucích ke zlepšení jakosti výrobků. České centrum čistší produkce se zabývá zaváděním strategie ochrany životního prostředí do podniků.¹¹

¹⁰ STEJSKAL, J. *Podpora malých a středních podniků*. In: TETŘEVOVÁ, L. at all. *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2011. s. 121.

¹¹ FRKOVÁ, Jana. *Individuální podnikání: Malé a střední podnikání*. In. ČVUT: 2004. s. 26.

2. Veřejná podpora

Problematika veřejné podpory je v České republice aktuální od roku 1995, resp. 1998, kdy došlo k podpisu Evropské dohody a Prováděcích pravidel. Systém veřejné podpory je součástí hospodářské soutěže, což znamená vnesení umělé nesymetrie do tržního prostředí, realokaci zdrojů i informací a neočekávaný tlak na změnu chování zúčastněných subjektů. Porušení zásad svobodné konkurence se může dotýkat hlavního cíle soutěžní politiky.

Smlouva o založení Evropského společenství předpokládá vytvoření mechanismu zajišťujícího, že soutěž v rámci vnitřního trhu ES nebude narušována. Nedílnou a důležitou součástí tohoto systému jsou normy regulující poskytování veřejné podpory ze strany jednotlivých členských států ES ve prospěch především podnikatelských subjektů. Touto regulací je třeba rozumět nejen podmínky pro poskytování veřejné podpory, ale i skutečnost, že v rámci Unie existují sektory hospodářství, kde je poskytování veřejné podpory vyloučeno.¹²

2.1. Definice veřejné podpory

Veřejná podpora je definována různými způsoby. Každý z nich je mírně odlišný, ale podstata je u všech stejná.

Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře v platném znění píše, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušením hospodářské soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána. Zákaz veřejné podpory platí, pokud citovaný zákon nestanoví jinak nebo pokud poskytovatel nezískal výjimku.

Podle ÚOHS je veřejná podpora, která splňuje všechna kritéria uvedená v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU je v zásadě neslučitelná se společným trhem. Neslučitelnost však neznamená úplný zákaz. Evropská komise může shledat podporu slučitelnou se společným trhem, a to na základě některé z výjimek. Pro větší transparentnost, předvídatelnost a právní jistotu Evropská komise zveřejnila řadu

¹² KINCL, Michael Veřejná podpora v právu Evropských společenství. [online]. 4. 3. 2011. Dostupné z WWW: <<http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-14355700-verejna-podpora-v-pravu-evropskych-spolecenstvi>>.

kritérií, kterými se řídí při posuzování slučitelnosti oznámené podpory se společným trhem, a to ve svých nařízeních, sděleních, pokynech, oznámeních a dalších dokumentech.

Český právní řád definici pojmu *veřejná podpora* neobsahuje, jeho vymezení je třeba hledat ve Smlouvě o založení ES, resp. nově ve Smlouvě o fungování EU. Specifické je, že pojem *veřejná podpora* není definován taxativním výčtem, ale generální klauzulí uvedenou v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU.¹³

KINCL (2004) definuje následující: „Podpory poskytované v jakékoli formě státy nebo ze státních prostředků, které narušují soutěž nebo hrozí narušením soutěže tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné se společným trhem, nestanoví-li tato smlouva jinak.

Jak uvádí STEJSKAL (2011) veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory včetně programů veřejné podpory, nebo výhod zvýhodňující podnikání nebo výroby, poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním úřadem, orgánem samosprávy nebo poskytována z veřejných prostředků.

Dohled nad veřejnou podporou prováděný Komisí má značný dopad na každodenní život a vyplývají z něho tři hlavní pozitivní výsledky:¹⁴

- omezuje systém podpor jen na ty, které jsou nezbytně nutné, zabraňuje plýtvání veřejnými prostředky,
- posiluje ekonomický růst Unie a v důsledku toho podporuje nezaměstnanost tím, že předchází porušování hospodářské soutěže uvnitř Společenství, které by vedlo k poškození jednotného trhu,
- přispívá k zvyšování úrovně a kvality života v rozvoji zaostalých regionů, podporou drobného podnikání, výzkumu a vývoje, vzdělávání a pomoci obchodním společnostem v přechodných problémech.

Obecně však lze říci, že pojem „veřejná podpora“ je synonymem pojmu „státní podpora“ používaným předpisy práva ES.¹⁵ Je poskytnuta prostřednictvím státních

¹³ Vybrané problémy práva veřejné podpory z praxe územních samosprávných celků. [online]. [cit. 2011-03-06]. Dostupné z WWW: <http://pravni.radce.ihned.cz/c4-10066260-48223960-F00000_detail-vybrane-problemy-prava-verejne-podpory-z-praxe-uzemnich-samospravnych-celku>.

¹⁴ Úřad pro oficiální publikace Evropských společenství, Politika hospodářské soutěže v Evropě a občan, ES, Lucembursko, 2002. 30 s.

¹⁵ KINCL, Michael Veřejná podpora. In *Veřejná podpora v Evropské unii*. Blansko: Bova Polygon, 2004. s. 13.

finančních prostředků, ale může jít také o službu, zvýhodněný úvěr, půjčku, daňové zvýhodnění.

2.1.1. Znakry veřejné podpory¹⁶

Veřejná podpora je v praxi vymezována souborem znaků, které je třeba odvodit z čl. 87 Evropské smlouvy. Uvedený pojem je velmi široký a neustále se vyvíjí. Veřejná podpora se rozpoznává dle těchto znaků:

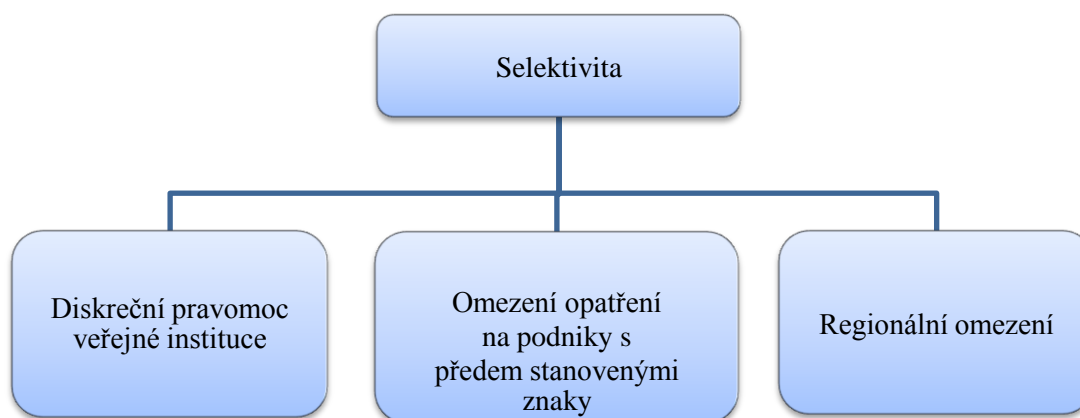
a) Podpora poskytována státem nebo ze státních prostředků

- Na poskytovatele veřejné podpory lze nahlížet ze tří hledisek:¹⁷
 - *národní úroveň*: stát, státní orgány a fondy, zdravotní pojišťovny, Česká národní banka, organizační složky a právnické osoby založené státem nebo státními orgány, resp. jimi řízené;
 - *regionální úroveň*: kraje a jimi řízené nebo zřízené organizační složky a příspěvkové organizace;
 - *místní úroveň*: obce a jimi řízené nebo zřízené organizační složky a příspěvkové organizace.

b) Výhoda určitému podniku (podnikům) či odvětví výroby

- Výhoda znamená, že některý podnik je určitým způsobem preferován oproti podnikům jiným. Lze ji odvodit ze skutečnosti, že určité opatření je selektivní.

Schéma č. 1: Znakry veřejné podpory

Zdroj: Veřejná podpora: Znakry veřejné podpory. [online]. [cit. 2011-03-08]. Dostupné z WWW: <http://www.smojk.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=200007&id_org=200007&id=8446&p1=10146>.

¹⁶ Veřejná podpora: Znakry veřejné podpory. [online]. [cit. 2011-03-08]. Dostupné z WWW: <http://www.smojk.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=200007&id_org=200007&id=8446&p1=10146>.

¹⁷ STEJSKAL, J. *Veřejná podpora*. In: TETŘEVOVÁ, L. at all. *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2011. s. 92.

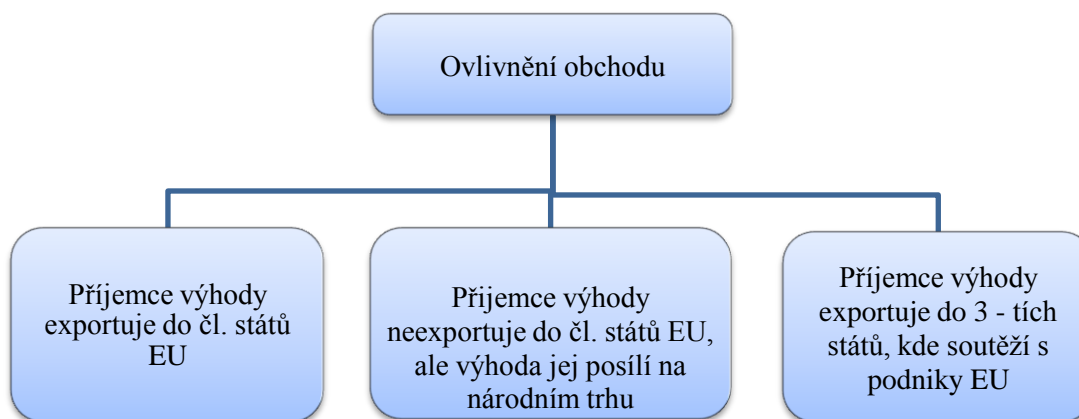
c) **Hrozba narušení či přímé narušení soutěže**

- Znak „**narušení soutěže**“ se prakticky kryje s předchozím znakem „výhody“ určitému podniku či odvětví výroby. Na základě rozhodovací praxe Komise lze konstatovat, že prakticky každá poskytnutá výhoda je způsobilá narušit soutěž, neboť v důsledku poskytnutí výhody jednomu subjektu může být znevýhodněn přístup jiných subjektů. V praxi tak druhý i třetí znak veřejné podpory v zásadě splývají.¹⁸

d) **Dopad na obchod mezi členskými státy EU**

- Pojmem **obchod** je třeba rozumět výměnu zboží, služeb včetně platebního styku. Následné schéma vyvozuje dotčení obchodu podle příjemce.

Schéma č. 2: Znak veřejné podpory

Zdroj: Veřejná podpora: Znak veřejné podpory. [online]. 8. 3. 2011. Dostupné z WWW: <http://www.smojk.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=200007&id_org=200007&id=8446&p1=10146>.

Pokud se jedná o podporu ekonomické činnosti, vždy existuje možnost, že bude ovlivněn podnikatel z jiného členského státu. Na základě rozhodnutí Komise lze u projektů, které jsou pouze lokálního, místního významu tento přeshraniční efekt vyloučit.¹⁹

¹⁸ Právní analýza dopadů změn právního prostředí a dopadů reformy systému výzkumu, vývoje a inovací na vnitřní předpisy veřejných vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na jejich aktivity. *Holec, Zuzka & Partneři* [online]. [cit. 2011-03-08]. Dostupný z WWW: <http://ipn.msmt.cz/data/uploads/projekt_6/Anal%C3%BDza%20A%20-%20pr%C3%A1vn%C3%AD.pdf>.

¹⁹ Strukturální fondy EU: Veřejná podpora pro projekty realizované v rámci Programu rozvoje venkova ČR 2007-2013. [online]. [cit. 2011-03-11]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalnifondy.info/clanek.php?clanek=2708>>.

Z povahy VaVal plyne, že bude jen velmi těžko možné označovat oblast podpory VaVal jako oblast ryze lokální, a proto i tento poslední znak veřejné podpory bude víceméně presumován.

2.1.2. Formy veřejné podpory²⁰

Veřejná podpora může být realizována v různých formách, které lze rozčlenit do několika kategorií:

- subvence,
- zvýhodněné úvěry,
 - zvýhodnění úroku
 - poskytnutí nadstandardní doby splatnosti nebo splátkového kalendáře
 - poskytnutí záruky za splacení úvěru poskytovaného komerční finanční institucí
- daňové úlevy,
- kapitálové investice na účet státu,
- redistribuce veřejných statků,
- státní nákupy,
- operace strukturální politiky,
- granty, dotace,²¹
- podpory na krytí provozních ztrát,
- záruky, garance,
- selektivní odpouštění veřejných plateb (odvozů za zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, zdravotní poplatky),
- navýšení základního kapitálu,
- zvýhodněný prodej majetku města, kraje, státu,
- jiné finanční podpory (kapitálové podpory veřejným podnikům),
- nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (podpora vzniku nových pracovních míst podpory rekvalifikačních kurzů),²²

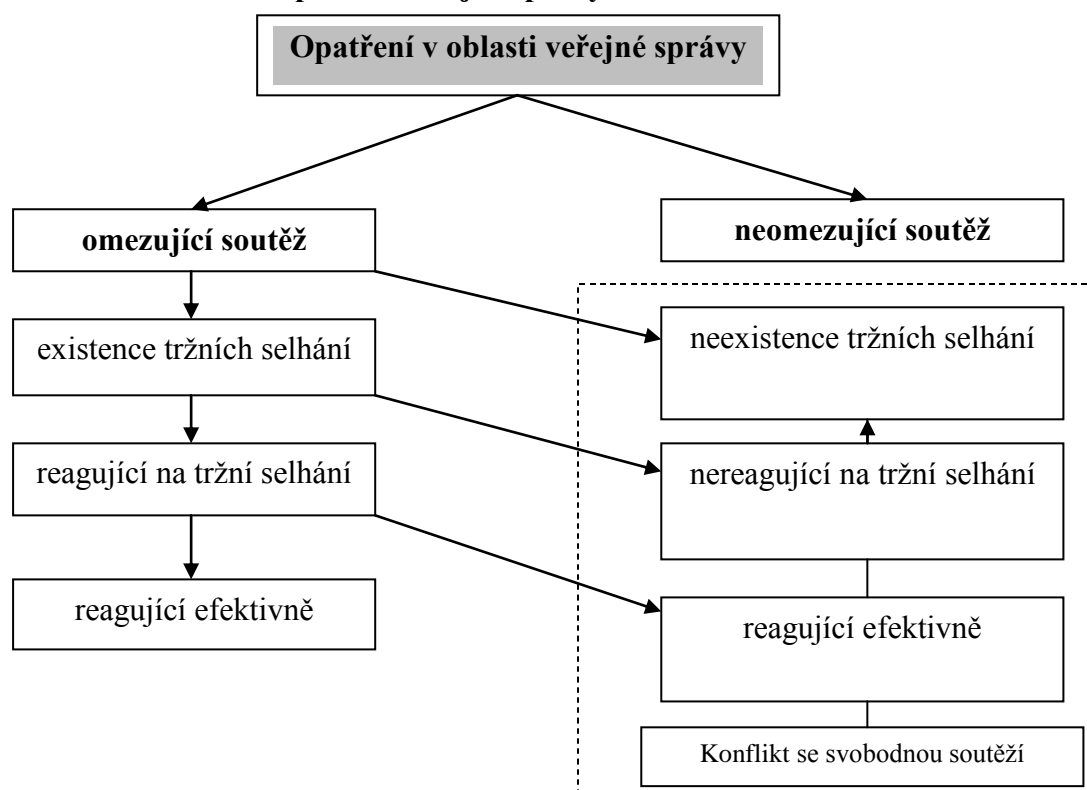
²⁰ SLANÝ, Antonín, et al. *Makroekonomická analýza a hospodářská politika*. Praha : C. H. Beck, 2003. 203 s.

²¹ Veřejná podpora. [online]. [cit. 2011-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_sta_zeni%2Ffeafrd%2Fosa4%2F1271138015062%2F1271223578984.pdf>.

²² STEJSKAL, J. *Veřejná podpora*. In: TETŘEVOVÁ, L. et al. *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2011. s. 94.

- financování investiční infrastruktury (příprava nových ploch k podnikání, budování průmyslových zón a dalších nemovitostí k podnikání - greenfields),
- revitalizace brownfields,
- zvýhodněný nájem nebo prodej nemovitostí k podnikání,
- poradenství (v oblastech projektového řízení, ochrany životního prostředí),
- odpisy provozních ztrát státem vlastněných podniků pro privatizaci,
- bezplatná reklama v státní televizi,
- investiční pobídky,
- podpora přímých zahraničních investic,
- podpora výstavby infrastruktury,
- podpora spin-off firem,
- odkupy nedobytných pohledávek,
- poskytování věcných a peněžitých darů.

Obrázek č. 1: Konflikt opatření veřejné správy se svobodnou konkurencí

Zdroj: SLANÝ, Antonín, et al. *Makroekonomická analýza a hospodářská politika*. Praha : C. H. Beck, 2003. 203 s. ISBN 80-7179-738-3.

Všechna tato opatření mohou narušit svobodu konkurence, proto podléhají rozhodnutí nositele politiky hospodářské soutěže, který umožní jejich použití v případě, že se jedná o:

- sociální podporu bez výrobní diskriminace,

- náhradu za živelné pohromy,
- operace regionální politiky,
- opatření politiky zaměstnanosti,
- podporu kulturního dědictví.

Mechanismus má zajišťovat volnou konkurenci.

2.2. Subjekty v oblasti veřejné podpory²³

V rámci veřejné podpory se rozlišují tři subjekty. Jde o poskytovatele a příjemce veřejné podpory a orgán kontroly a dohledu.

Poskytovatelem veřejné podpory je ten, kdo rozhoduje o jejím poskytování. Jde především o subjekty, které nakládají s finančními prostředky pocházejícími ze státních, regionálních, místních zdrojů nebo ze zdrojů EU. Poskytovatelem může být ministerstvo, kraj, obec apod.

Příjemcem veřejné podpory je fyzická nebo právnická osoba, v jejíž prospěch bylo o poskytnutí veřejné podpory rozhodnuto.

Orgánem dohledu nad veřejnou podporou v České republice je *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže*. V rámci organizační struktury Úřadu se výkonem činností zabývá odbor veřejné podpory. Pravomoc Úřadu byla rozšířena v oblasti:

- evidence a kontroly využívání podpor malého rozsahu,
- ukládání pokut,
- za přestupek a
- za správní delikt.

Postavení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže je dáno zákonem č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, v platném znění.

Úřad je centrálním koordinačním, poradenským, konzultačním a monitorujícím orgánem v oblasti veřejné podpory.²⁴

Činnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže spočívá především v následujícím:²⁵

²³ ÚOHS. *Veřejná podpora* [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.compet.cz/verejna-podpora/>>.

²⁴ Postavení a činnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejné podpory po vstupu do EU. In *Veřejná podpora* [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Informacni_listy/2005/Infolist2005-04cinnost.pdf>.

²⁵ § 3 zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, v platném znění

- spolupracuje s poskytovatelem před oznámením veřejné podpory Komisi,
- spolupracuje s Komisí a s poskytovatelem v průběhu řízení před Komisí,
- vede evidenci poskytnutých veřejných podpor na území České republiky a předkládá Komisi výroční zprávu,
- vykonává kontrolu nad plněním pravomocných rozhodnutí o veřejné podpoře vydaných Úřadem podle právních předpisů platných před účinností tohoto zákona,
- rozhoduje o ukládání pokut podle tohoto zákona,
- předává oznámení veřejné podpory Komisi.

Evropská komise má širokou pravomoc kontrolovat a monitorovat veřejnou podporu ve všech členských státech Evropské unie. Může shledat podporu slučitelnou se společným trhem, a to na základě některé z výjimek, uvedených v odst. 2 a 3 Smlouvy. Evropská komise zveřejnila řadu kritérií, kterými se řídí při posuzování slučitelnosti oznámené podpory se společným trhem, a to ve svých nařízeních, sděleních, pokynech, oznámeních a dalších dokumentech.

2.3. Notifikace veřejné podpory

Jak uvádí KINCL (2004) notifikaci lze chápat jako žádost subjektu poskytujícího opatření, které může zakládat veřejnou podporu, Evropské komisi o posouzení slučitelnosti takového opatření se společným trhem. Povinnost notifikace tvoří jednu z klíčových povinností v rámci řízení týkajícího se určité veřejné podpory. Je zakotvena v čl. 88 odst. 3 Smlouvy ES a čl. 2 odst. 1 nařízení. Konkrétně spočívá v povinnosti příslušného členského státu, aby s dostatečným předstihem Evropské komisi notifikoval jakýkoliv záměr poskytnout novou veřejnou podporu. Novou veřejnou podporou je třeba rozumět individuální veřejnou podporu či programy veřejné podpory, které nespádají do kategorie existující veřejné podpory.

Podle nového rámce musí být notifikovány případy *ad hoc* regionálních veřejných podpor, a případy, u kterých je navrhovaná výše veřejné podpory vyšší než investice 100 mil. Eur. Notifikovány musí být i veřejné podpory poskytované na základě programů, pokud budou splňovat uvedenou podmínku. Evropská komise musí individuálně posoudit regionální veřejné podpory poskytované *ad hoc*. Na druhou stranu je těžké si představit, že by členské státy navrhovaly poskytnutí veřejné podpory ve výši překračující maximální povolenou hranici, zvláště když platí povinnost takovou podporu notifikovat. Za vhodnější se považuje návrh maximální možné výše veřejné

podpory, která nebude podléhat povinnosti notifikace a vyhnout se tak řízení před Evropskou komisí.

Případy, které nemají nárok na regionální veřejnou podporu:

- příjemci veřejné podpory náleží více než 25 % prodejů příslušného výrobku před tím, než bude investiční projekt realizován, nebo této hodnoty bude dosaženo po realizaci investice,
- kapacita vytvořená realizací projektu činí více než 5 % tržního podílu vyjádřeného spotřebou příslušného výrobku, i když průměrný roční růst této spotřeby za posledních 5 let je vyšší než průměrný růst v rámci Evropského hospodářského prostoru.

K některé z výše uvedených situací nedochází. Důkazní břemeno přísluší výhradně členským státům. Spotřebu příslušného výrobku je třeba prokazovat podle tzv. Prodcom klasifikace, pokud příslušné informace podle této klasifikace nejsou dostupné, lze využít jakákoliv obecně akceptovatelná statistická data.²⁶

Notifikace veřejné podpory se skládá ze dvou fází a to z:²⁷

- předběžného přezkumu notifikace a
- formální vyšetřovací procedury.

2.3.1. Předběžný přezkum notifikace

Komise posoudí notifikaci neprodleně po jejím obdržení. Toto posouzení není tak důkladné jako formální šetření, které může následovat. Tato fáze notifikační procedury končí rozhodnutím Komise. Komise přijme rozhodnutí do dvou měsíců po obdržení úplné notifikace. Mohou být přijata následující rozhodnutí:

- oznamované opatření nepředstavuje podporu,
- oznamované opatření představuje podporu, avšak Komise zjistí, že neexistují žádné pochybnosti o jeho slučitelnosti s principy společného trhu „rozhodnutí o nevznesení námitek“.
- Komise zjistí, že existují pochybnosti a slučitelnosti oznamovaného opatření s principy společného trhu, přijme „rozhodnutí o zahájení formálního šetření“.

²⁶ KINCL, Michael. Notifikační povinnost. *Investiční pobídky jako forma veřejné podpory*. Praha: Linde, 2003. s. 42.

²⁷ Obsah a forma notifikací. *Veřejná podpora* [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Informacni_listy/2005/Infolist2005-04cinnost.pdf>.

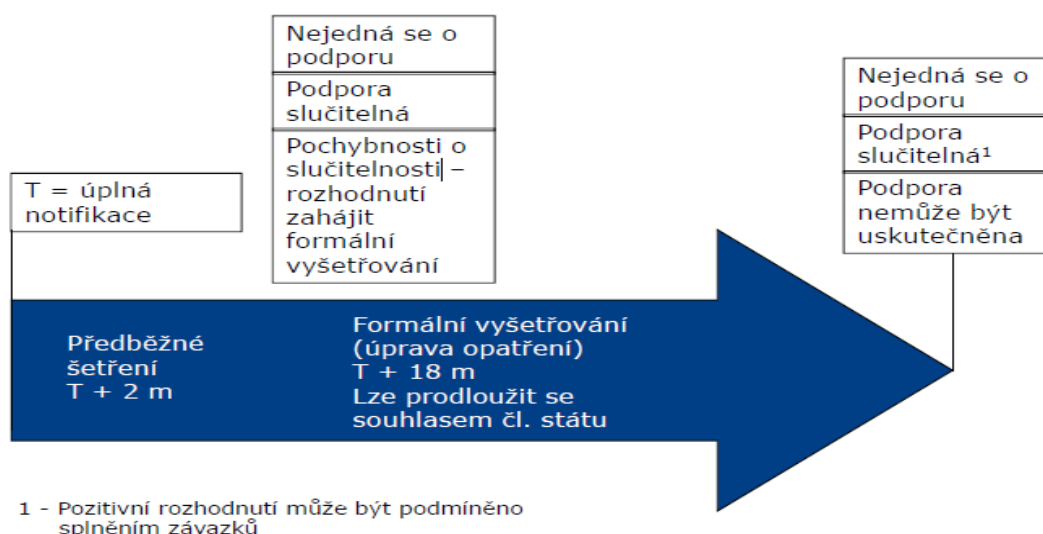
Pokud Komise přijme rozhodnutí uvedené v bodu 1 nebo 2, je notifikační procedura ukončena a členský stát může zahájit realizaci podpory. Pokud Komise rozhodne o zahájení formální šetření, vstupuje notifikační procedura do druhé fáze.

2.3.2. Formální vyšetřovací procedury

Komise zahájí formální šetření v případě, že na základě předběžného posouzení zjistí, že existují pochybnosti o slučitelnosti oznamovaného opatření s principy společného trhu. Účelem formálního šetření je zajistit komplexní posouzení daného případu prostřednictvím dalšího zkoumání sporných záležitostí společně s příslušným členským státem a na základě vyslechnutí názorů zainteresovaných stran. Rozhodnutí o zahájení formálního šetření vychází ze souhrnu příslušných faktických a právních okolností a z předběžného posouzení Komise, které se týká povahy navrhovaného opatření a poukazuje na pochybnosti, co se týče jeho slučitelnosti s principy společného trhu. Rozhodnutí o zahájení formálního šetření je publikováno v Úředním věstníku Evropské Unie. Členské státy a další zainteresované strany jsou vyzvány, aby sdělily své připomínky. Komise může uzavřít formální šetření přijetím některého z následujících rozhodnutí:

- nejde o státní podporu,
- kladné rozhodnutí,
- podmíněné rozhodnutí,
- záporné rozhodnutí.

Obrázek č. 2: Notifikace veřejné podpory

Zdroj: Notifikace veřejné podpory. [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <ies.fsv.cuni.cz/default/file/download/id/12390>.

2.4. Výjimky z veřejné podpory

Jak popisuje TETŘEVOVÁ (2009) veřejná podpora může narušovat hospodářskou soutěž. V rámci evropské legislativy existuje principiální zákaz veřejnou podporu realizovat. Z tohoto zákazu však existují výjimky, které připouští Smlouva o založení Evropského společenství.

Tyto výjimky lze rozdělit do dvou kategorií na výjimky obecné a individuální.²⁸

Obecné výjimky obsahuje čl. 87 odst. 2 Smlouvy ES. Toto ustanovení stanoví, že veřejná podpora je povolena v těchto základních oblastech:

- podpory sociální povahy poskytované individuálním spotřebitelům za podmínky, že se poskytují bez diskriminace založené na původu výrobků,
- podpory určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi,
- podpora rozvoje určitých hospodářských aktivit a oblastí, taková podpora nemá negativní vliv na obchodní podmínky v rozsahu, jež by narušovaly společné zájmy,
- podpora ekonomického rozvoje regionů s neobvykle nízkou životní úrovní nebo s velmi nízkou zaměstnaností,
- podpora ochrany kulturního dědictví tam, kde taková podpora neovlivňuje obchodní podmínky a hospodářskou soutěž v Evropském společenství v rozsahu narušujícím společné zájmy.

Individuální výjimky jsou obsaženy v čl. 87 odst. 3 Smlouvy ES. Platí pro ně, že veřejná podpora jimi pokrytá může být poskytnuta až poté, co Evropská komise vydá své souhlasné rozhodnutí. Jsou jimi:

- podpory, které mají napomoci hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností,
- podpory, které mají napomoci uskutečnění některého významného projektu společného evropského zájmu nebo napravit vážnou poruchu v hospodářství některého členského státu,

²⁸ KINCL, Michael Veřejná podpora. In *Veřejná podpora v Evropské unii*. Blansko: Bova Polygon, 2004. s. 56 - 62.

- podpory, které mají usnadnit rozvoj určitých hospodářských aktivit nebo oblastí, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem,
- podpory, které mají napomoci kultuře a zachování kulturního dědictví, jestliže neovlivní podmínky obchodu a soutěže ve Společenství v míře odporující společnému zájmu,
- jiné druhy podpor, které mohou být vymezeny rozhodnutím Rady přijatým kvalifikovanou většinou na návrh Komise.

Zvláštní formou podpory je **provozování internetového informačního portálu BusinessInfo.cz** – oficiální portál pro podnikání a export.²⁹

Dalším významným případem jsou **blokové výjimky**.³⁰ Jedná se o nařízení Evropské komise, pokud jsou splněny podmínky stanovené příslušným nařízením, může být taková podpora bez dalšího poskytnuta, aniž by podléhala schválení ze strany Komise. Poskytovatel však má povinnost zaslat Komisi přehled informací, týkajících se poskytování veřejné podpory na základě blokové výjimky.³¹ Blokovými výjimkami jsou:

- podpora zaměstnanosti a
- podpora vzdělávání,
- regionální rozvoj a další.

V České republice byly prozatím uděleny tyto blokové výjimky:

- regionální podpora,
- životní prostředí,
- rizikový kapitál pro malé a střední podniky,
- věda, výzkum a inovace,
- vyrovnávací platba a závazek veřejné služby,
- veřejná podpora dopravě, veřejná služba v dopravě, financování letišť.

²⁹ STEJSKAL, J. *Podpora malých a středních podniků*. In: TETŘEVOVÁ, L. at all. *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2011. s. 127.

³⁰ STEJSKAL, J. *Veřejná podpora*. In: TETŘEVOVÁ, L. at all. *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2011. s. 92.

³¹ ÚOHS. *Základní pojmy* [online]. [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.compet.cz/verejna-podpora/zakladni-pojmy/>>.

Tabulka č. 1: Regionální mapa intenzity veřejné podpory pro ČR, platnost od 1. 1. 2007 do 31. 12. 2013

Název regionu soudržnosti NUTS II	Intenzita veřejné podpory v %
Moravskoslezsko	40
Střední Čechy	40
Severozápad	40
Střední Morava	40
Severovýchod	40
Jihovýchod	40
Jihozápad	30 (36 % do 1. 1. 2011)

Zdroj: Regionální mapa intenzity. [online]. [cit. 2011-04-18]. Dostupné z WWW: <ies.fsv.cuni.cz/default/file/download/id/12390>.

Tabulka č. 1 ukazuje podporu investic a tvorbu pracovních míst. Malé podniky mohou obdržet maximální míru veřejné podpory zvýšenou o 20 % a střední podniky o 10 %.

Zvláštní forma podpory malého rozsahu je **pravidlo de minimis**.³² Na podporu de minimis nesmí podnikatel získat za jakákoliv tři po sobě jdoucí zdaňovací období podpory malého rozsahu přesahující v součtu částku 200 000 EUR, v případě podpory podnikatele podnikajícího v odvětví silniční dopravy částku 100 000 EUR. Dále nesmí tato forma podpory³³ být kumulována s jinou veřejnou podporou, kdy by součet veřejných podpor převýšil stanovenou míru podpory, kterou stanovuje Evropská komise svým rozhodnutím. Poskytovatel podpory de minimis je povinen před jejím poskytnutím písemně sdělit podniku zamýšlenou částku podpory, upozornit jej na charakter podpory a musí si vyžádat od daného podniku prohlášení o všech dalších podporách de minimis, které tento podnik v předchozích dvou fiskálních letech a v současném fiskálním roce obdržel. Pro přepočítání do korun českých se použije kurz Evropské centrální banky stanovený ke dni, kdy je každá jednotlivá podpora malého rozsahu poskytnuta, nikoliv zpětně. Příklady poskytování podpory de minimis v ČR:

- podpora v rámci Operačních programů 2004-2006
- finanční úřady (odpouštění penále a dalších sankcí a odvodů)
- OSSZ (odpouštění penále a dalších sankcí a odvodů)

³² Podpora malého rozsahu (pravidlo de minimis). [online] Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.: [cit. 2011-04-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani/podpora-maleho-rozsahu-pravidlo-de-minimis>>.

³³ Podpora de minimis. [online]. CzechInvest: [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/verejna-podpora>>.

3. Legislativní rámec veřejné podpory

Všechna tato opatření mohou narušit svobodu konkurence, proto podléhají rozhodnutí nositele politiky hospodářské soutěže.

3.1. Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře

Významným krokem České republiky v oblasti právní úpravy veřejné podpory bylo **přijetí zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře**, ve znění zákona č. 130/2002 Sb., který nabyl účinnosti 1. května 2000. Předchozí právní úprava neumožňovala monitorující instituci zajištění plnění závazků, ke kterým se ČR zavázala v článku 64 Evropské dohody a Prováděcích pravidlech.³⁴ Docházelo k problémům posuzování veřejné podpory, která byla poskytována na úrovni územní samosprávy. Dokumenty neobsahovaly závazný postup, který Ministerstvo financí mělo při posuzování slučitelnosti veřejné podpory dodržovat. Evropská komise posuzovala tři kritéria při hodnocení realizace správnosti příslušného kandidátského státu na základě:

- legislativního rámce určujícím pravidla pro posuzování poskytovaných veřejných podpor,
- instituci, která bude posuzování provádět,
- vlastní posouzení konkrétních případů veřejné podpory.³⁵

Hlavním důvodem právní úpravy bylo, že stávající právní základna v ČR nezajišťovala transparentnost veřejné podpory v míře, ke které se ČR zavázala Evropskou dohodou.³⁶ Česká legislativa vytvářela jen částečně předpoklady pro systematické posuzování veřejné podpory ve všech dílčích fázích. „Orgány státní správy a orgány obcí nesmějí vlastními opatřeními zjevnou podporou nebo jinými způsoby omezit nebo vyloučit hospodářskou soutěž.“³⁷

Vláda na základě usnesení č. 817 ze dne 9. prosince 1998, uložila ministrům, aby návrhy poskytování jakékoliv formy veřejné podpory předem konzultovali

³⁴ HUDECOVÁ, Jana. *Teoretické a praktické otázky veřejné podpory*. Masarykova univerzita, 2006. 49 s. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Dostupné z WWW: <http://is.muni.cz/th/50637/esf_m/Diplomova_prace.doc>.

³⁵ KINCL, Michael. *Veřejná podpora v Evropské unii*. Praha: Bova Polygon, 2004. Změny v poskytování veřejné podpory po vstupu ČR do EU, s. 110.

³⁶ ZÁKON č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře. [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <http://www.sagit.cz/pages/zpravodajtxtanot.asp?cd=76&typ=r&zdroj=/_anotace/sb00059a>.

³⁷ Zákon č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže: Zásahy orgánů státní správy a orgánů obcí. [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=43697&zor=1>>.

s monitorující institucí. Toto opatření nemělo právní sílu zákona, ale znamenalo jisté zlepšení.

3.2. Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého středního podnikání³⁸

Tento zákon nabyl účinnosti 1. ledna 2002, novelizace zákona byla provedena v lednu 2004. Zákon stanoví zásady pro poskytování podpory při zahájení podnikání, jakož i při upevňování ekonomického postavení malých a středních podnikatelů. Jeho znakem je kompatibilita české právní úpravy s právní úpravou platnou v Evropské unii. Vymezuje formy podpory, které lze MSP poskytovat. Většina prostředků pro podporu podnikání je distribuována ministerstvem průmyslu a obchodu a České záruční a rozvojové banky. Podpora může být poskytnuta na:

- projekty zaměřené na investice,
- výchovu a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol ukončených výučním listem,
- zvyšování odbornosti dospělých,
- hospodářské a technické poradenství,
- projekty sdružení pro rozvoj malých a středních podnikatelů a k posílení jejich postavení na trhu,
- získávání informací o podnikání,
- projekty výzkumu a vývoje, jejichž výsledky malí a střední podnikatelé využívají,
- projekty v regionech se soustředěnou podporou státu a v ostatních regionech, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů,
- vytváření nových pracovních míst atd.

3.3. Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací³⁹

Právní rámec veřejné podpory VaV v ČR je vymezen následujícími právními předpisy. Zákon č. 130/2002 Sb. byl s účinností od 1. července 2009 výrazně novelizován zákonem č. 110/2009 Sb. a úplné znění vyšlo jako zákon č. 211/2009 Sb. V roce 2008 vydala Evropská komise nařízení komise č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v

³⁸ Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého středního podnikání. [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument6172.html>>.

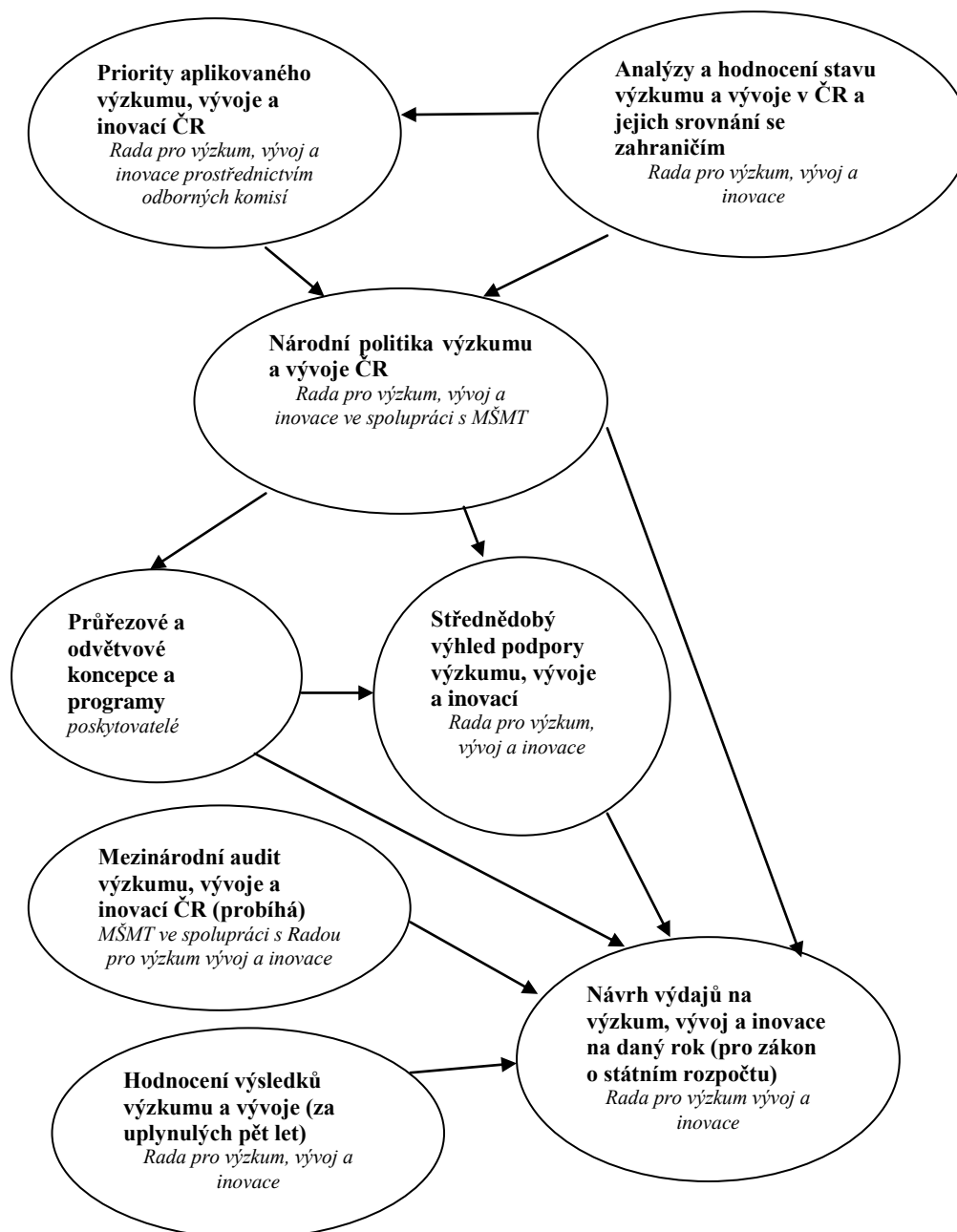
³⁹ PRNKA, Tasilo, et al. Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice 2010. [online]. Ostrava: TANGER spol. s.r.o., [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.avo.cz/dokument/pruvodce.pdf>>.

souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách). Oblast výzkumu a vývoje a jeho podpory z veřejných prostředků nepřímo upravuje rada souvisejících právních předpisů, které vymezují možnosti státu zasahovat do konkurenčního prostředí (zákon o veřejné podpoře), upravují zadávání veřejných zakázek nebo stanovují postavení státních výzkumných organizací, vymezují postavení Akademie věd České republiky, vysokých škol, upravující pravidla informačních systémů veřejné správy. Výzkumu a vývoje se dotýkají i obecné právní předpisy upravující smluvní vztahy, průmyslově právní ochranu, poskytování informací a kontrolu. Jsou to zejména:

- zákon č. 319/2006 Sb., o některých opatřeních ke zprůhlednění finančních vztahů v oblasti veřejné podpory,
- zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách,
- zákon č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže.

Systém veřejné podpory VaVal v ČR je značně decentralizovaný. V podstatě všechna ministerstva a ústřední správní úřady podporují ze svých rozpočtových kapitol VaVal, postupně jejich počet poklesne do r. 2012 na polovinu. Nejvýznamnější působnosti v systému mají Rada pro výzkum, vývoj a inovace a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Základní schéma podpory VaV z veřejných prostředků je uvedeno v následujícím znázornění.

Obrázek č. 3: Základní kroky přípravy státní podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků podle zákona č. 130/2002 Sb.

Zdroj: PRNKA, Tasilo, et al. Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice 2010. [online]. Ostrava: TANGER spol. s.r.o., [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <http://www.avo.cz/dokument/pruvodce.pdf>

4. Instituce v oblasti veřejné podpory MSP

System podpory malých a středních podniků by měl být realizován soustavou vzájemně se doplňujících institucí s vymezenými kompetencemi. Jedná se o zařízení, která poskytují jakoukoliv formu podpory. Koordinací těchto institucí se zabývá odbor podpory podnikání Ministerstva průmyslu a obchodu v ČR dále Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo financí ČR.

FRKOVÁ (2004) tvrdí, že jednou z nejdůležitějších oblastí podpory malých a středních podniků jsou informační a poradenské činnosti. V České republice funguje v současné době mnoho organizací, které se zabývají poradenskými a informačními službami. Většinou neposkytují pouze poradenství, v některých případech se to dá označit za vedlejší činnost.

Z hlediska původu můžeme subjekty poskytující oba výše uvedené typy podpor rozdělit do tří skupin:⁴⁰

- vládní organizace zaměřené na poskytování různých služeb podnikatelům,
- nevládní organizace na bázi zpravidla neziskových organizací,
- podnikatelské subjekty.

4.1. Vládní podpora podnikání

Vládní instituce zabývající se podporou podnikání jsou Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, které z hlediska rozsahu nabízí plošné programy podpory podnikání v rámci poradenských služeb pro podnikatele z oblasti malého a středního podnikání. Vedle toho Ministerstvo pro místní rozvoj ČR nabízí především programy regionálního rozvoje a přeshraniční spolupráci.

CzechInvest⁴¹

Od 2. ledna 2004 vznikla při ministerstvu průmyslu a obchodu Agentura pro podporu podnikání a investic - CzechInvest. Agentura je státní příspěvkovou organizací, která podporuje jak malé a střední podnikatele, tak podnikatelskou infrastrukturu, inovace a získávání zahraničních investic z oblastí výroby, strategických služeb a technologických center.

⁴⁰ VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka. Podpora malého a středního podnikání. In. Podnikání *malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, 2005. s. 22.

⁴¹ CzechInvest. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>>.

Vznikla roku 1992 a do roku 2003 bylo hlavním smyslem práce propagovat Českou republiku jako ideální lokalitu pro investory. Od roku 2003 se začal připravovat na novou roli – rozvojové agentury. Rozhodnutí ministerstva průmyslu a obchodu o sloučení CzechInvestu s dalšími dvěma agenturami – Agenturami pro rozvoj podnikání a CzechIndustry.⁴² Agentura CzechInvest založila na začátku roku 2004 síť poboček v každém krajském městě. CzechInvest má na starosti podporu podnikání z prostředků Evropské Unie i rozdělování státních investičních pobídek. Spolupracuje s místní správou i samosprávou, školami a dalšími institucemi.

CzechTrade⁴³

Česká agentura na podporu obchodu CzechTrade je příspěvkovou organizací Ministerstva průmyslu a obchodu ČR pověřenou realizací programů proexportní politiky vlády, schválené Parlamentem ČR. Byla zřízena Rozhodnutím ministra průmyslu a obchodu ČR k 1. květnu 1997. Jejím posláním je poskytování informačních, konzultačních, vzdělávacích a dalších podpůrných služeb zaměřených na zlepšování výsledků zahraničního obchodu České republiky, na podporu exportních aktivit českých podniků a firem v zahraničí a na vytváření příznivého proexportního prostředí v České republice. Agentura CzechTrade zajišťuje v rámci své působnosti:

- informační služby pro exportéry v nejširším možném rozsahu,
- poradenské a konzultační služby,
- vzdělávání exportérů a vytváření příznivého proexportního prostředí v ekonomice,
- asistenční a podpůrné činnosti pro exportéry zajišťované přímo v zahraničí,
- podílí se na zpracování analýz a strategií rozvoje zahraničního obchodu ČR, další činnosti dle požadavků MPO.

⁴²CzechInvest [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://profily.monster.cz/jp17220cz/historie.asp>>

⁴³ MALACH, Antonín, et al. Podpůrné instituce v podnikatelské sféře. In *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada Publishing, 2005. s. 168.

Regionální poradenská a informační centra (RPIC) a podnikatelská inovační centra (BIC)⁴⁴

RPIC a BIC jsou zřízeny v ČR po vzoru zemí Evropské unie do jednotlivých krajů. Služby jsou dotovány ze státního rozpočtu, tak z programu Phare. BIC poskytují služby bezplatně, nebo za snížené sazby. Specifickou činností je podpora firem umístěných v tzv. podnikatelských inkubátorech. V současnosti v ČR působí 34 RPIC a 5 BIC.

Činnost RPIC a BIC se zaměřuje na:

- bezplatné úvodní konzultace,
- cenově zvýhodněné služby podnikatelského poradenství,
- pomoc při vytváření podnikatelských plánů a realizačních projektů,
- zprostředkování bankovních úvěrů,
- vytváření nových pracovních míst,
- informace o dalších možných programových podporách a podporách regionu,
- organizují vzdělávací semináře pro podnikatele.

Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR)⁴⁵

CRR je příspěvková organizace zřízená MMR ČR se zaměřením na podporu činnosti ministerstva při realizaci regionální politiky, přeshraniční spolupráce a implementaci programů a projektů EU v ČR. Dále CRR ČR zabezpečuje:

- informace o možnostech podpory regionálního rozvoje zejména ze zdrojů EU,
- pomoc při zpracování příslušných žádostí, dokumentaci,
- výstavbu a provoz regionálního informačního systému RIS a integrovaného, regionálního informačního systému IRIS.

Národní vzdělávací fond (NVF)⁴⁶

NVF je nezávislá nezisková organizace založená v roce 1994 Ministerstvem práce a sociálních věcí. Aktivity a služby jsou financovány ze zdrojů poskytnutých Evropskou komisí. Hlavním úkolem NVF je přispívat prostřednictvím podpory rozvoje lidských zdrojů, vzdělávání, zvyšování kvality a podporou v zaměstnanosti.

⁴⁴ Regionální poradenská a informační centra. BusinessInfo [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/regionalni-poradenska-a-informacni/1001179/2301/#b17>>.

⁴⁵ Centrum pro regionální rozvoj ČR. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.crr.cz/cs/o-nas/info-o-crr/>>.

⁴⁶ Národní vzdělávací fond. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/vzdelavani-veda-avyzkum/narodni-vzdelavaci-fond/1000504/2466/>>.

4.2. Neziskové organizace

Neziskové organizace představují různorodé spektrum subjektů, které v rámci plnění svých funkcí poskytují řadu užitečných služeb různým podnikatelským subjektům včetně malého a středního podnikání. Dělí se na vládní a nevládní.

- **Vládní neziskové organizace**

Hospodářská a agrární komora

Instituce zřízené podle zákona č. 301/1992 Sb., o Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Obě komory plní úlohu jakési platformy, která pomáhá podnikatelům z nejrůznějších oblastí prosazovat jejich zájmy před státními orgány, poskytují svým členům informační a vzdělávací servis, pomáhají zprostředkovávat obchodní kontakty.⁴⁷

Hospodářská komora⁴⁸ zaujímá zvláštní místo mezi zájmovými organizacemi. Hlavním posláním komory je vytvářet příležitosti pro podnikání, prosazovat a podporovat opatření, která přispívají k rozvoji podnikání v ČR a tím i k celkové ekonomické stabilitě státu. Hospodářská komora ČR je povinným připomínkovým místem podnikatelské legislativy. Chrání zájmy svých členů sdružujících se prostřednictvím sítě regionálních komor a začleněných živnostenských společenstev. Hospodářská komora ČR sdružuje téměř 14 000 členů organizovaných v 65 regionálních a 83 odborových asociací Hospodářské komory ČR. V čele komory stojí prezident volený přímo sněmem Hospodářské komory ČR, činnost komory řídí představenstvo. Hospodářská komora ČR informuje o:

- ekonomickém vývoji,
- právních předpisech,
- hospodářském styku se zahraničím,
- poradenských a konzultačních služeb,
- vzdělávací činnosti a rekvalifikaci atd.

Agrární komora⁴⁹ byla zřízena zákonem č.301/1992 Sb., ve znění zákona č.121/1993 Sb. a ve znění zákona č.223/1994 Sb., sdružuje většinu podnikatelů v zemědělství,

⁴⁷ VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka. Podpora malého a středního podnikání. In. Podnikání *malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, 2005. s. 27.

⁴⁸ Hospodářská komora ČR. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/o-nas-5/hospodarska-komora-ceske-republiky-hk-cr/hospodarska-komora-ceske-republiky-2/>>.

⁴⁹ Agrární komora ČR. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.agrocr.cz/>>.

lesnictví a potravinářství, prosazuje a obhajuje zájmy svých členů, poskytuje poradenství a informační služby na celém území ČR v následujících oblastech:

- právní a legislativní,
- konzultační,
- poradenské a praktické přípravy na povolání,
- zahraničních vztahů,
- celní a certifikační,
- informatiky.

- **Nevládní neziskové organizace**

Sdružení podnikatelů České republiky (SP ČR)

SP ČR je zaměstnavatelský svaz soukromých podnikatelů převážně malého a středního stavu, prosazuje a obhajuje zájmy svých členů, podporuje je a pomáhá jim. Sdružení se aktivně podílí na vytváření podmínek a pro rozvoj všech forem podnikatelské a profesní činnosti soukromých podnikatelů a živnostníků. Zabezpečuje navazování obchodních kontaktů a zabývá se informační a konzultační podporou pro podnikatele. Poskytuje pomoc při řešení ekonomicko-právních vztahů v souvislosti s podnikáním a poradenství ve věci úvěru apod.⁵⁰

Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR (AMPS ČR)⁵¹

AMSP ČR je právnickou osobou vzniklou na základě zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, v platném znění. AMPS ČR je dobrovolné účelové a profesní sdružení právnických a fyzických osob, které působí v různých průmyslových oborech a službách.

Ve svém programu, který čerpá ze základní legislativy a hospodářské politiky vlády ČR a ze zkušeností příslušných institucí EU, definuje své základní cíle a priority, kterými jsou:

- zlepšení podnikatelského prostředí v ČR,
- větší dostupnost finančních prostředků pro podnikatele,
- širší a kvalitnější informovanost o podnikatelském prostředí,
- organizování vzdělávacích seminářů, školení pro podnikatele,

⁵⁰ Sdružení podnikatelů ČR. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <http://www.spzcr.cz/stanovy_sp.htm>.

⁵¹ Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.amps.cz/o-asociaci>>.

- spolupráce se státními orgány a institucemi v souvislosti s podporou podnikání.

Unie malých a středních podniků ČR⁵²

Unie malých a středních podniků je dobrovolným, nevládním a neziskovým sdružením fyzických a právnických osob, které spojuje zájem o zlepšení podnikatelského prostředí, o zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků a o prosazení zájmů českých malých a středních podniků v ČR a EU.

Hlavním cílem je reforma právního rámce pro MSP v ČR, zejména odstranění diskriminačních opatření, poskytování služeb, zvyšování konkurenceschopnosti malých a středních podniků v ČR, zavádění e-slужeb ve veřejném i soukromém sektoru v ČR a zlepšování podmínek pro rozvoj malého a středního podnikání v ČR.

4.3. Privátní organizace

Vedle vládních a neziskových organizací existuje na trhu velké množství podnikatelských subjektů, které nabízejí začínajícím a fungujícím podnikatelským subjektům služby, které zasahují do různých sfér podnikání. Poskytují poradenské služby v oblastech vedení účetnictví, daňové poradenství, zabezpečení požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, právní konzultace apod. Typickou formou podpory je poskytování různých druhů podnikatelských úvěrů komerčními bankami.

Dle VEBERA, SRPOVÉ (2008) do soukromého sektoru patří **podnikatelské inkubátory a vědecko-technické parky**, které jsou zpravidla zřizovány spojením více organizací ze státního a komerčního sektoru. Na jejich zřizování se v ČR podílí jak jednotlivá města a kraje, které v nich vidí potenciál pro rozvoj regionu a snižování nezaměstnanosti, tak i řada školních institucí a vědeckých zařízení, které se s jejich využitím snaží převádět teoretické poznatky do praxe.

Banky poskytují malým a středním podnikům finanční produkty z privátních zdrojů realizovaných na komerčním principu. Nabízejí vedení podnikatelských běžných účtů, možnosti revolvingových úvěrů jako je kreditní karta a kontokorent. Při poskytování podnikatelských úvěrů se snaží eliminovat nedostatky, které byly v minulosti podnikateli kritizovány. Jedná se o dlouhou dobu vyřízení úvěru, doložení příjmu, záruky nemovitostmi či vysoké minimální částky poskytnutých úvěrů.

⁵² Unie malých a středních podniků ČR. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.sme-union.cz/index.php?p=7>>.

4.4. Finanční instituce pro podporu podnikání

Na českém trhu existují mimo jiné i finanční instituce pro podporu podnikání. Mezi nejvýznamnější lze zařadit Českomoravskou záruční a rozvojovou banku a Českou exportní banku.

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. (ČMZRB)

V České republice má přerozdělování prostředků pro podporu podnikání primárně na starosti Českomoravská záruční a rozvojová banka⁵³ Založena roku 1992. Jejími hlavními akcionáři jsou Česká republika zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí a Ministerstvem pro místní rozvoj – 72% akcií, Komerční banka, a. s.; Česká spořitelna, a. s.; a Československá obchodní banka, a. s.

Banka poskytuje podpory především malým a středním podnikatelům formou záruk a zvýhodněných úvěrů s využitím prostředků státního rozpočtu, strukturálních fondů a krajů, vlastníkům bytových domů při jejich rekonstrukci a zvýhodněné úvěry pro vodohospodářské projekty.

Tabulka č. 2: Základní ukazatele činnosti banky

	Jednotka	2004	2005	2006	2007	2008
Úhrn aktiv	mil. Kč	48 422	47 835	51 707	57 055	75 431
Cizí zdroje	mil. Kč	44 387	43 028	46 890	52 185	70 309
Vlastní kapitál	mil. Kč	4 035	4 807	4 817	4 870	5 122
Základní kapitál	mil. Kč	2 132	2 132	2 132	2 132	2 132
Zisk po zdanění	mil. Kč	679	1 176	738	738	802
Portfolio záruk	mil. Kč	9 326	10 810	11 627	11 627	13 952
Kapitálová přiměřenost	%	23,8	21,3	22,7	22,7	15,8
Průměrný stav zaměstnanců	osob	260	259	250	250	230
Pobočky	počet	5	5	5	5	5

Zdroj: Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme>>.

Z předešlé tabulky č. 2 je patrné, že úhrn poskytnutých záruk má vzrůstající tendenci.

⁵³ Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme>>.

Česká exportní banka, a. s. (ČEB)

ČEB je specializovaná bankovní instituce pro státní podporu vývozu přímo a nepřímo vlastněná státem. Vznikla v roce 1995 a tvoří nedílnou součást systému státní proexportní politiky. Posláním ČEB je poskytovat státní podporu vývozu, a to poskytováním a financováním vývozních úvěrů a dalších služeb s vývozem souvisejících.⁵⁴

Banka nabízí jednak produkty krátkodobého financování vývozu, se splatností do dvou let, jednak produkty středně a dlouhodobého financování se splatností 2 – 10 let. Rovněž i tato podpora je vázána na splnění podmínek stanovených v jednotlivých programech na podporu podnikání.⁵⁵

Součástí systému státní podpory exportu je **Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s. (EGAP)**, která je zaměřena na pojišťování vývozních úvěrů proti teritoriálním a komerčním rizikům spojených s vývozem. Tento typ pojištění je realizován prostřednictvím státní podpory, kdy stát ručí za závazky EGAP vzniklé z pojistných smluv a z pojištění vývozních úvěrových rizik.

4.5. Druhy podpory malého a středního podnikání v ČR

Podpora malých a středních podniků v České republice má mnoho podob. Existuje řada dotačních programů vlády zaměřených na tento segment, které jsou v kompetenci ministerstev, z nichž nejvýznamnější roli má Ministerstvo průmyslu a obchodu. Tato podpora je prováděna zejména v rámci:

- informační podpory,
- materiální podpory,
- finančních podpory.

Podle SYNKA (2002) jsou malé a střední podniky rovnocennými účastníky trhu, ale jejich vznik a první kroky jsou poznamenány určitým znevýhodněním ve srovnání s velkými podniky. Proto je ve všech vyspělých zemích ze strany státu věnována malým a středním podnikům mimořádná pozornost.

⁵⁴ Česká exportní banka, a. s. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceb.cz/content/view/92/35/>>.

⁵⁵ VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka. Podpora malého a středního podnikání. In. *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, 2005. s. 31.

Autor uvádí, že podpora rozvoje malých a středních podniků se orientuje na:

- zlepšení přístupu MSP ke kapitálu na realizaci svých podnikatelských záměrů,
- rozšíření nabídky poradenských a informačních služeb,
- zjednodušování legislativy zejména v oblasti daní, účetnictví, celní administrativy a vstupu do podnikání,
- podporu rozšiřování odborných školení, zvyšování kvalifikace, zavedení školícího systému.

Podpora je poskytována většinou pomocí **operačních programů** (dále jen OP), které jsou základním strategickým dokumentem finanční a technické povahy pro konkrétní tematickou oblast (např. zaměstnanost a sociální věci), nebo konkrétní region soudržnosti (např. Královéhradecký), který zpracovávají členské země EU. V OP jsou podrobně popsány cíle a priority, které chce členská země dosáhnout v aktuálním programovém období. V OP lze nalézt popis typových aktivit, na které je možné čerpat prostředky ze strukturálních fondů.⁵⁶

Podpora může být finanční i nefinanční a je poskytnuta na:

- Vládní úrovni,
- Krajské úrovni,
- Lokální úrovni.

4.5.1. Vládní úroveň

FRKOVÁ (2004) uvádí, že programy podpory malého a středního podnikání jsou již od počátku 90. let každoročně schvalovány a vyhlašovány vládou. Programy a podmínky poskytnutých podpor se každoročně do určité míry obměňují podle aktuálních záměrů vlády a také s ohledem na současné potřeby podnikatelů.

Jednotlivé programy lze členit do dvou základních skupin na **všeobecnou** a **speciální podporu**, které se dále dělí podle odvětví, ve kterém příslušný podnik podniká.⁵⁷

Součástí **všeobecné podpory** je:

- podpora MSP (národní programy),
- příslušné operační programy,
- programy výzkumu, vývoje,

⁵⁶ Operační program. [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/O/Operacni-program>>.

⁵⁷ STEJSKAL, J. *Podpora malých a středních podniků*. In: TETŘEVOVÁ, L. at all. *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Professional Publishing, 2011. s. 122.

- trh práce,
- informace, poradenství, vzdělávání,
- regionální podpory,
- inovační podnikání,
- finance,
- bankovní služby.

Do **speciálních podpor** patří:

- energetika,
- podpora účasti na veletrzích a výstavách,
- podpora exportu,
- podpora jakosti,
- cestovní ruch,
- zemědělství.

Další dělení je **podle převažujícího zdroje financování** jednotlivých podpor.

OP v letech 2004-2006

V letech 2004–2006 přijímala agentura CzechInvest žádosti o podporu v následujících operačních programech: Operační program Průmysl a podnikání, Operační program Rozvoj lidských zdrojů, Společný regionální operační program a Phare 2003 – Technologie.

Operační program Průmysl a podnikání⁵⁸

Operační program Průmysl a podnikání (dále jen OP PP) vyhlásilo Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR v květnu 2004. Operační program se skládá z jedenácti podprogramů. Cílem OP PP je rozvoj podnikatelského prostředí, zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu, podpora rozvoje inovací výrobků, technologií a služeb. Důraz je kladen zejména na podporu malých a středních firem zpracovatelského průmyslu a celkový rozvoj podnikání. Celkově bylo na OP PP pro celé programové období 2004–2006 alokováno ze zdrojů EU 260,8 mil. EUR. V následujícím programovém období 2007–2013 bude nahrazen Operačním programem Podnikání a inovace.

⁵⁸ Operační program v letech 2004 – 2006. [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppp/>>.

Programy vyhlášené OPPP v období 2004–2006 jsou:⁵⁹ PROSPERITA, REALITY, ŠKOLICÍ STŘEDISKA, KLASTRY, START, KREDIT, ROZVOJ, MARKETING, INOVACE I, II, ÚSPORY ENERGIE a OBNOVITELNÉ ZDORJE ENERGIE.

OP v letech 2007-2013⁶⁰

Nové programy na podporu podnikání v období 2007–2013, financované ze strukturálních fondů Evropské unie a ze státního rozpočtu České republiky v rámci třech základních oblastí:

- podnikání a inovace,
- lidské zdroje a zaměstnanost,
- výzkum a vývoj.

Podnikání a inovace (OPPI)

Ministerstvo průmyslu a obchodu představuje v rámci OPPI pro období 2007-2013 celkem 15 programů podpory. OPPI je zaměřen na zvýšení konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a podnikání, na podporu inovací, urychlené zavádění výsledků výzkumu a vývoje do výrobní sféry, a to zejména stimulací poptávky po výsledcích výzkumu a vývoje, na komercializaci výsledků výzkumu a vývoje, na podporu podnikatelského ducha a růst hospodářství založeného na znalostech pomocí kapacit pro zavádění nových technologií a inovovaných výrobků, včetně nových informačních a komunikačních technologií.

Peníze pocházejí ze strukturálních fondů EU (85 %) a dílem ze státního rozpočtu (15 %). Z Operačního programu Podnikání a inovace budou peníze vypláceny ve formě nevratných dotací, zvýhodněných úvěrů a záruk.

Jak již bylo uvedeno, v rámci OPPI lze čerpat podpory z 15 programů: START, PROGRES, ZÁRUKA, ROZVOJ, ICT A STRATEGICKÉ SLUŽBY, ICT V PODNICÍCH, EKOENERGIE, INOVACE, POTENCIÁL, SPOLUPRÁCE, PROSPERITA, ŠKOLICÍ STŘEDISKA, NEMOVITTOSTI, PORADENSTVÍ a MARKETING.

⁵⁹ Programy vyhlášené OPPP . [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppp/#category171>>.

⁶⁰ Podpora podnikání a inovace. [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>>.

Lidské zdroje a zaměstnanost

Podstatnou součástí rozvoje lidských zdrojů v České republice je vzdělávání. Podniky zavádějí nové standardy pro rozvoj svých pracovníků a spolupracují s vyššími odbornými a vysokými školami. Pravidelné investice do zvyšování kvalifikace zaměstnanců představují stále významnější položku. Podniky tak získávají dotace na školení svých zaměstnanců.

Koncepce rozvoje malého a středního podnikání 2007–2013⁶¹

Koncepci podpory malého a středního podnikání pro roky 2007-2013 schválila vláda usnesením č. 392 ze dne 12. 4. 2006. Hlavním cílem Koncepce je zajistit konkurenceschopnost sektoru malých a středních podnikatelů působících na území České republiky a tím přispět všemi klady především ke zvýšení zaměstnanosti, ovlivnit ekonomický růst a vyrovnávat nerovnoměrnosti v jednotlivých regionech. Tyto cíle Koncepce je třeba koordinovat s politikami EU existujícími, tak připravovanými.

Koncepce si klade za cíl vymezit základní směry, které ve svém důsledku povedou ke zlepšení podnikatelského prostředí v České republice a současně budou předpokladem pro zvýšení konkurenceschopnosti průmyslu v mezinárodním kontextu. Na realizaci podpor v rámci Koncepce budou využívány zdroje státního rozpočtu, zejména z kapitoly rozpočtu Ministerstva průmyslu a obchodu a zdroje Evropských společenství. Jde o předpoklad, že v tříletém horizontu bude na podporu malého a středního podnikání ze státního rozpočtu vynaloženo celkem 5 700 mil. Kč, do roku 2013 se předpokládá poskytnout dalších 13 600 mil. Kč. Z prostředků strukturálních fondů EU na podporu infrastruktury a výrobních investic bude vyhrazeno celkem 33 300 mil. Kč.

4.5.2. Krajská úroveň

V rámci krajské úrovně mohou malí a střední podnikatelé využívat podporu kraje nebo některých krajských poboček např. Hospodářské komory, Czech Pointu, Regionálních a rozvojových agentur atd.). Finanční podpora je poskytována výhradně z rozpočtu. Nefinanční podporu poskytují i jiné instituce.

Nejčastější formou podpory jsou krajské **granty a dotace⁶²**, které jsou poskytovány z finančních příspěvků z krajského rozpočtu právním osobám, jednotlivcům i obcím.

⁶¹ Koncepce rozvoje malého a středního podnikání 2007 – 2013. [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument17476.html>>.

⁶² Krajské dotační programy. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://dotace.kr-kralovehradecky.cz/Modules/DOTIS/Pages/Public/GrantPrograms.aspx>>.

Královéhradecký kraj se řídí Strategií rozvoje kraje a Programem rozvoje kraje a podporuje veřejně prospěšné projekty formou dotací poskytnutých z rozpočtu krajského. Dotace jsou poskytovány zejména subjektům, jejichž projekty respektují mezinárodně uznávané principy trvale udržitelného rozvoje, na projekty přispívající v oblastech ekonomické, sociální a životního prostředí. Návrh na rozdělení grantů připravuje příslušné grantová komise. U částek do 200 tisíc korun rozhoduje o konečném rozdělení Rada kraje, u vyšších položek Zastupitelstvo kraje.

Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje⁶³

Hospodářská komora KHK je subjektem zastupujícím podnikatelskou veřejnost v Královéhradeckém kraji. Chrání zájmy svých členů - malých, středních a velkých podniků, sdružujících se v regionální síti komor. Hlavním posláním komory je podpora podnikatelských aktivit, nezávislé působení na politických stranách, šíření znalostí a informací o hospodářství, ekonomických podmínkách, poskytování poradenských a konzultačních služeb aj. Provoz činnosti KHK je podporována z neinvestiční dotace Královéhradeckého kraje.

Regionální rozvojová agentura⁶⁴

Centrum evropského projektování bylo založeno podle vzoru regionálních rozvojových agentur. Cílem agentury je podporovat hospodářské, sociální a kulturní rozvoj krajů. Agentury působí ve městech: Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Jihlava, Jindřichův Hradec, Kladno, Liberec, Most, Olomouc, Ostrava, Pardubice, Plzeň, Rychnov nad Kněžnou, Stachy, Starý Hrozenkov, Ústí nad Labem a Zlín. Dále se zaměřuje na poradenství v oblasti evropské integrace. Vychází ze zkušeností českých i zahraničních, státní i soukromé sféry.

CzechInvest⁶⁵

Agentura CzechInvest založila na začátku roku 2004 síť třinácti regionálních kanceláří ve všech krajských městech. Kromě podpory investic se CzechInvest zaměřil i na podporu podnikání malých a středních podniků. Regionální kanceláře zajišťují:

- informace o službách agentury,
- informace o možnostech podpory podnikání ze strukturálních fondů EU,

⁶³ KHK. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://rhkhradec.cz/linux12.ignum.cz/content/view/327/161/>>.

⁶⁴ Regionální rozvojová agentura. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.cep-rra.cz/?page=strategie-rozvoje#>>.

⁶⁵ CzechInvest. [online]. cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/regionalni-kancelare>>.

- pomoc firmám, které mají zájem realizovat svou investici v daném regionu,
- spolupráci se zástupci místní správy a samosprávy, školami a dalšími regionálními institucemi při hledání příležitostí rozvoje podnikatelského prostředí regionu.

Regionální poradenská a informační centra⁶⁶

V ČR v současné době funguje 26 Regionálních poradenských a informačních center (RPIC), které tvoří poradenskou síť pokrývající území celé republiky. RPIC zajišťuje v rámci podpory malého a středního podnikání programy PORADENSTVÍ a START. Dále zpracovává rozvojové projekty a žádosti do operačních programů, podnikatelské záměry a finančně-ekonomické analýzy. RPIC vypracovává posudky pro podnikatelské záměry na dotace při vytvoření nových pracovních míst.

Brownfieldy⁶⁷

Problematika regenerace nemovitostí, které jsou opuštěny, zanedbány či kontaminovány. Národní strategie brownfieldů pro Českou republiku odhadovala více jak 10 000 ploch typu brownfields a celkovou plochou kolem 30 000 ha. Lokality brownfieldů skýtají značný potenciál dalšího rozvoje a jejich realizace má pozitivní a sociální ekonomický dopad. Finanční prostředky jsou určeny na budování kvalitního a fungujícího trhu s podnikatelskými nemovitostmi.

Podnikatelské inkubátory⁶⁸

Inkubace firem je další možností podpory vzniku a rozvoje inovačního podnikání především malých a středních podniků a je důležitým faktorem pro vznik podnikatelsko-inovační sítě mezi vysokými školami, výzkumnými institucemi a samotnými podniky. Aby nová firma mohla vstoupit a především se udržet na trhu, potřebuje získat kvalitní prostory a zázemí pro své podnikání, dále podporu v oblasti poradenství, marketingu, účetnictví, daní aj., či finanční prostředky podporující dobrý nápad. To vše dané firmě může poskytnout podnikatelský inkubátor, který se zaměřuje na podporu začínajících inovačních firem, jejichž hlavním cílem podnikání je vývoj nových výrobků, technologií a služeb a poté jejich uvedení na trh. Podpora je novým firmám poskytována většinou ve formě zvýhodněného nájmu, kanceláří, laboratorních,

⁶⁶ RPIC. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.epis-rpic.cz/?sec=historie&odd=spolecnost>>.

⁶⁷ Brownfieldy. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/brownfieldy>>.

⁶⁸ Podnikatelské inkubátory. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://czechinvest.org/inkubatory>>.

výrobních či jiných prostor a cenově zvýhodněných konzultantských služeb, školení, rekvalifikací atd.

4.5.3. Místní úroveň

Malí a střední podnikatelé se v rámci místní úrovně mohou obrátit na příslušné úřady, agentury a další instituce. Podpora je poskytována i prostřednictvím obcí. Finanční podpora je financována z rozpočtu města a nefinanční podporu poskytují instituce.

Magistráty měst, městské a obecní úřady

Tyto instituce poskytují informace a zajišťují řadu služeb, kterých využívají MSP, ale také veřejnost. Množství služeb je obdobné, málokdy se liší. Rozdíly vznikají, pokud jde o instituci statutárního města nebo malé obce. Instituce jsou děleny na jednotlivé odbory: správní, finanční, živnostenské úřady, stavební úřady, Česká správa sociálního zabezpečení, katastr nemovitostí či úřad práce aj. Malí a střední podnikatelé se mohou obrátit na tyto instituce, od kterých získají informace nebo formuláře potřebné:

- k úspěšnému založení podniku,
- k rozšíření svého oboru podnikání,
- k získání dalších budov pro své podnikání (brownfieldy),
- při hledání nových zaměstnanců atd.

Úřad práce

Nejnámější institucí působící na trhu práce je Úřad práce. Tato státem zřízená a provozovaná instituce má za úkol shromažďovat a evidovat zaměstnanost a problémy s ní spojené v jednotlivých oblastech a regionech. V posledních několika letech se četné úřady práce angažují i více aktivně a to hlavně ve smyslu zvyšování, doplňování či měnění kvalifikačního stupně a úrovně uchazečů o zaměstnání. Je zde možnost školení, rekvalifikačních kurzů či se zúčastnit jazykových kurzů. Důležitá je velká a stále se zvětšující kooperace a propojenost úřadů práce s ostatními institucemi jako jsou vládní i nevládní organizace, sociální odbory, personální agentury a další.

Personální agentury

Personální agentury je fenomén u nás se rozšiřující zejména v posledním desetiletí. Tyto agentury jsou ve své podstatě úřady práce fungující na ziskovém principu a velice dobře se jim daří suplovat práci úřadů práce a stávají se místem, kde se střetává poptávka po pracovních silách s jejich nabídkou. Velký rozdíl mezi úřady práce a personálními agenturami je v tom, že úřady práce mají mezi svými klienty hlavně ty méně

zaměstnatelné osoby a osoby s menší kvalifikací. Personální agentury jsou více zaměřené na kvalitní a kvalifikované zaměstnance.

Czech POINT⁶⁹

Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál slouží jako asistované místo výkonu veřejné správy, umožňující komunikaci se státem prostřednictvím jednoho místa tak, aby „obíhala data ne občan“. Projekt Czech POINT přináší značné ulehčení komunikace se státem a poskytuje:

- výpis z Katastru nemovitostí,
- výpis z Obchodního rejstříku,
- výpis z Živnostenského rejstříku,
- výpis z rejstříku trestů,
- výpis z insolvenčního rejstříku atd.

Finanční úřady

Jsou dalšími důležitými institucemi a zároveň nedílnou součástí podnikatelského života.

MSP podporují zejména v těchto oblastech:

- ověřují úplnost evidence či registrace daňových subjektů,
- přijímáním plateb daní,
- přijímáním řádného daňového tvrzení,
- přidělují registrovaným subjektům daňová identifikační čísla,
- vyhotovují doklady o neexistenci daňových nedoplatků atd.

⁶⁹ Czech POINT. [online]. [cit. 2011-04-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechpoint.cz/web/index.ph>>.

5. Analýza systému veřejné podpory MSP pro Královéhradecký kraj

Závěrečná kapitola je věnována systému veřejné podpory malých a středních podniků, které se nacházejí na území Královéhradeckého kraje. Kapitola je zaměřena na možnosti veřejné podpory, které mohou využít jak místní podnikatelé, tak instituce. Součástí této kapitoly je analýza veřejné podpory poskytovaná MSP, zhodnocení výsledků a návrhy na opatření.

5.1. Charakteristika Královéhradeckého kraje⁷⁰

Královéhradecký kraj leží v severovýchodní části Čech. Hranici kraje tvoří z více než jedné třetiny státní hranice s Polskem. Se sousedními Libereckým a Pardubickým krajem tvoří oblast Severovýchod, která patří mezi tři největší oblasti v republice jak rozlohou, tak počtem obyvatel. Posledním sousedem je kraj Středočeský.

Obrázek č. 4: Královéhradecký kraj

Zdroj: Královéhradecký kraj. [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.kralovehradecky.cz/cz/kraj-volene-organy/kralovehradecky-kraj/statisticke-udaje-108/>>.

Královéhradecký kraj se svou rozlohou 4 759 km² zaujímá 9. místo v pořadí krajů. Lze jej charakterizovat jako zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl je soustředěn do velkých měst, intenzivní zemědělství do oblastí

⁷⁰ Charakteristika Královéhradeckého kraje. [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/kralovehradecky-kraj/charakteristika-kralovehradeckeho-kraje/1000926/41671/>>.

Polabí. Tradičním odvětvím je textilní průmysl. Převládá bavlnářství - Dvůr Králové nad Labem, Trutnov. Centrem strojírenství se stal Hradec Králové. Z dalších odvětví je významné gumárenství – Náchod a potravinářský průmysl. Půdní a klimatické podmínky nižších částí kraje umožňují pěstování cukrovky i pšenice. Ve výše položených oblastech se pěstují méně nenáročné plodiny - žito, ječmen a píce. Na Jičínsku má význam i ovocnářství.

Tabulka č. 3: Ekonomické subjekty v Královéhradeckém kraji podle vybraných právních forem (stav k 31.12)

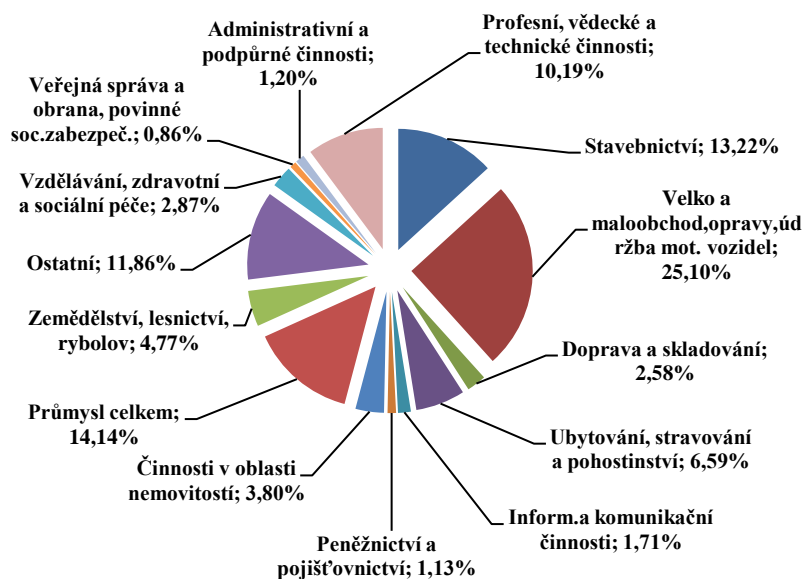
Rok	Subjekty celkem	Podnikatelské subjekty podle počtu zaměstnanců		
		0 a neuvedeno	1 – 249	250 a více
2007	127 573	74 765	52 726	82
2008	130 544	70 460	60 001	83
2009	129 399	69 049	60 269	81
2010	132 423	47 803	13 396	78

Zdroj: ČSÚ: Statistické ročenky Královéhradeckého kraje 2007, 2008, 2009, 2010; vlastní úprava

Z tabulky č. 3 je patrné, že podíl velkých podnikatelských subjektů je zanedbatelný. Do statistiky vstupují i subjekty, které neuvedly počet svých zaměstnanců, tak stále převládají subjekty, které patří do MSP. Nejvýznamnějšími zástupci je obchod, průmysl a stavebnictví.

Následující graf č. 1 ukazuje procentuální přehled ekonomických činností působících v Královéhradeckém kraji.

Graf č. 1: Struktura subjektů zapsaných v RES podle převažující činnosti CZ-NACE v Královéhradeckém kraji k 31. 12. 2010

Zdroj: Struktura subjektů zapsaných v RES podle převažující činnosti CZ-NACE v Královéhradeckém kraji. [online]. [cit. 2011-04-10]. Dostupné z WWW: <http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/struktura_subjektu_zapsanych_v_res_podle_prevazujici_cinnosti_cz_nace>.

Královéhradecký kraj je tvořen pěti okresy, kterými jsou Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. Charakteristickým rysem tohoto územního celku je velké množství středních a menších sídel, sídelní struktura je značně nerovnoměrná a rozdrobená. Významnou část území tvoří krkonošské a orlické podhůří patřící mezi nejvydatnější a nejkvalitnější zásobárny pitné vody v České republice. Hlavními vodními toky jsou Labe a jeho přítoky Orlice a Metuje. Na soutoku řeky Labe a Orlice leží sídelní město kraje, kterým je statutární město Hradec Králové.

Pro lepší představu o jednotlivých okresech je uvedena tabulka, která popisuje rozlohu, celkový počet obyvatel v regionech, počet obyvatel okresního města a počet obcí v každém okrese.

Tabulka č. 4: Vybrané geografické údaje okresů k 1. 1. 2010

Název NUTS	Rozloha v km ²	Počet obyvatel		Počet obcí
		celkem	okresního města	
Královéhradecký kraj	4 759	554 520		448
Hradec Králové	892	162 377	94 497	104
Jičín	887	79 585	16 745	111
Náchod	852	112 582	20 842	78

Rychnov nad Kn.	982	79 198	11 499	80
Trutnov	1 147	120 778	31 039	75

Zdroj: Geografické údaje okresů. [online]. [cit. 2011-04-10]. Dostupné z WWW: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kralovehradecky-kraj/okresy/>; vlastní úprava

V rámci makroekonomických ukazatelů se Královéhradecký kraj podílí 7,93 % na celkové nezaměstnanosti v České republice. Ke konci měsíce března roku 2011 evidovaly úřady práce Královéhradeckého kraje celkem 23 721 neumístěných uchazečů o zaměstnání, proti předchozímu měsíci únoru to představuje pokles o 854 nezaměstnaných tj. o 3,5 %. Proti stejnému období loňského roku došlo k poklesu počtu nezaměstnaných o 1 371 osob tj. o 5,5 %. Tabulka ukazuje míru registrované nezaměstnanosti ke konci sledovaného měsíce března.⁷¹

Tabulka č. 5: Míra registrované nezaměstnanosti ke konci sledovaného měsíce v %

Kraj, okresy	2010				2011		
	březen	duben	květen	červen	leden	únor	březen
Královéhradecký kraj	8,45	7,87	7,37	7,13	8,39	8,22	7,93
Hradec Králové	6,86	6,47	6,11	6,04	7,47	7,34	6,99
Jičín	10,26	9,22	8,64	8,26	8,70	8,46	7,96
Náchod	8,78	8,13	7,67	7,36	8,88	8,73	8,49
Rychnov nad Kn.	7,86	7,26	6,65	6,37	7,23	7,05	6,73
Trutnov	9,63	9,14	8,51	8,22	9,84	9,66	9,55

Zdroj: Nezaměstnanost v Královéhradeckém kraji v březnu 2011. [online]. [cit. 2011-04-11]. Dostupné z WWW:

<http://www.hradeckralove.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_kralovehradeckem_kraji_v_brezn_u_2011>.

Hrubý domácí produkt (HDP) je klíčový ukazatel vývoje ekonomiky. V roce 2009 se kraj se svou hodnotou hrubého domácího produktu 161 496 mil. Kč výrazně podílel na celkovém HDP České republiky. Hodnota HDP řadí Královéhradecký kraj na 10. místo v republice. Dále tabulka znázorňuje nezaměstnanost do roku 2009 a registrované subjekty.

⁷¹ Nezaměstnanost v Královéhradeckém kraji v březnu 2011. [online]. [cit. 2011-04-11]. Dostupné z WWW:

<http://www.hradeckralove.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_kralovehradeckem_kraji_v_brezn_u_2011>.

Tabulka č. 6: Vývoj vybraných makroekonomických ukazatelů v Královéhradeckém kraji

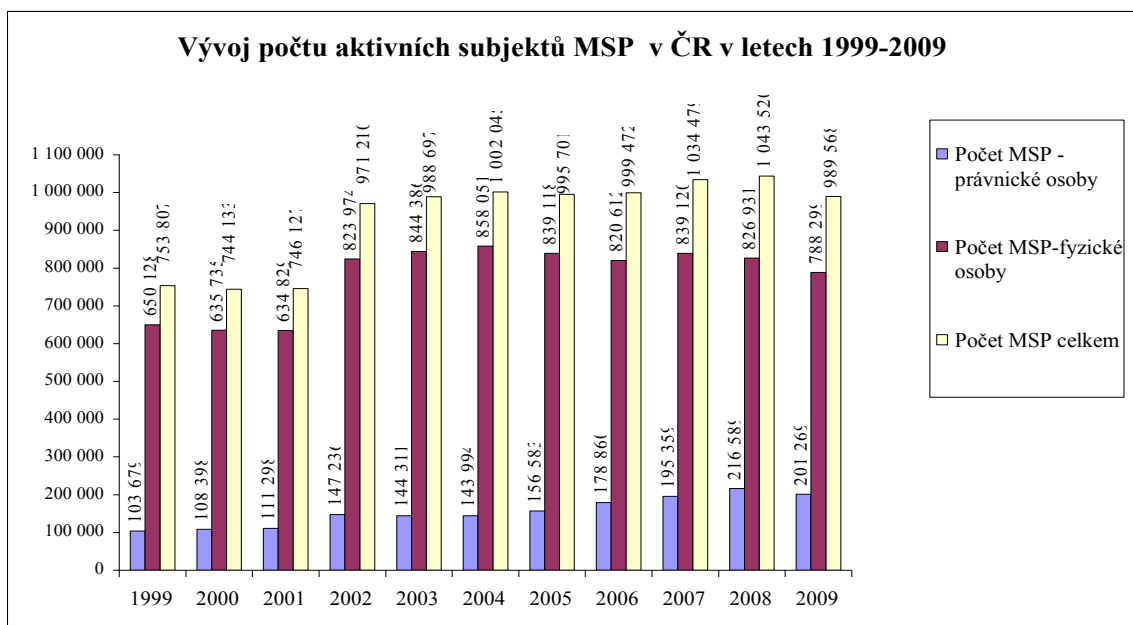
Rok	Ukazatel			
	HDP v mil. Kč	Počet obyvatel	Nezaměstnanost v %	Registrované subjekty
2007	160 439	552 212	4,71	127 573
2008	163 748	554 520	4,81	130 544
2009	161 496	554 402	7,97	129 399

Zdroj: ČSÚ, statistické ročenky Královéhradeckého kraje 2007, 2008, 2009; vlastní úprava

5.2. Podpora MSP na vládní úrovni

MSP jsou hnací silou podnikatelské sféry, růstu, inovací i konkurenceschopnosti. Hrají důležitou roli při tvorbě pracovních příležitostí. V České republice tvoří malé a střední podniky 99,83 % všech ekonomicky aktivních subjektů. MSP se podílejí 62,33 % na zaměstnanosti 36,22 % na tvorbě HDP a 55,87 % na účetní přidané hodnotě v sektoru nefinanční sféry a domácností.

Graf č. 2: Vývoj malého a středního podnikání v České republice

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu: Výroční zpráva 2009

Regionální operační program NUTS II Severovýchod

Regionální operační program NUTS II Severovýchod (dále jen ROP SV) je jedním z operačních programů České republiky, jehož cílem je podpora regionu a život obyvatel. ROP je realizován prostřednictvím 5 prioritních os, které jsou dále členěny do

12 oblastí podpory. Program nabízí evropské dotace pro inovativní a investiční projekty v Královéhradeckém, Libereckém a Pardubickém kraji, jež tvoří NUTS II Severovýchod. V období 2007-2013 lze čerpat více než 656 mil. Eur. Specifickými cíli programu jsou:

- zvýšení dostupnosti regionu a efektivnost při respektování ochrany životního prostředí,
- zlepšit kvalitu života a veřejných služeb pro obyvatelstvo s důrazem na snižování regionálních disparit,
- zvýšit efektivnost využití přírodního a kulturního potenciálu regionu,
- zvýšit atraktivitu regionu pro podnikání a investice.

Programu ROP předcházela **Společný regionální operační program**⁷² (dále jen SROP), který byl realizován v období 2004-2006. Na SROP EU poskytla výši 454,33 mil. Kč. Čerpání prostředků bylo umožněno do konce roku 2008. Příjemci dotací z programu SROP jsou kraje, obce, mikroregiony, ale i podnikatelé, neziskové organizace a hospodářské komory.

Na **Operační program Průmysl a podnikání 2004-2006** bylo vyčleněno celkem 347,802 mil. Eur. Z této částky činí 75 % prostředků ze strukturálních fondů EU a zbylých 25 % je financováno ze státního rozpočtu ČR. V rámci OPMP byla v roce 2009 dočerpána dotace u 28 projektů v celkové částce 79,16 mil Kč. Částka představuje podíl státního rozpočtu částku 19,8 mil. Kč a podíl strukturálních fondů částku 59,36 mil. Kč. K nejúspěšnějším programům OPMP v celé republice i v Královéhradeckém kraji (v dále jen KHK) patřily ty, které podporovaly zakládání a rozvoj MSP.

Tabulka č. 7: Přehled výsledků na úrovni programů podpory OPMP k 30. 9. 2008

Program	Region	Přijaté žádosti		Přidělené žádosti	
		projekty	objem Kč	projekty	objem Kč
Prosperita	ČR	67	4 342 223	32	1 759 562
	KHK	1	62 876	1	62 876
Reality	ČR	199	5 635 516	110	2 024 375
	KHK	11	101 249	10	96 626
Školící střediska	ČR	104	545 313	74	333 225
	KHK	2	4 012	2	3 939
Klastry	ČR	65	45 348 000	42	32 584 000
	KHK	6	5 407 000	6	5 407 000
Start	ČR	998	442 961	853	381 026
	KHK	68	30 489	61	27 289

⁷² Společný regionální operační program. [online]. [cit. 2011-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/srop>>.

Kredit	ČR	958	2 023 308	644	1 297 424
	KHK	108	215 783	69	143 563
Marketing	ČR	645	369 825	524	314 239
	KHK	46	25 583	37	21 582
Rozvoj	ČR	726	3 943 796	216	1 094 763
	KHK	43	240 383	13	73 061
Inovace	ČR	313	4 955 896	94	1 394 055
	KHK	24	549 330	9	209 394
Obnovitelné zdroje en.	ČR	162	2 584 964	63	697 331
	KHK	10	56 839	6	18 873
Úspory en.	ČR	47	148 214	35	113 008
	KHK	6	21 660	5	13 240

Zdroj: Vyhodnocení dopadů realizace Operačního programu Průmysl a podnikání 2004-2006 na hospodářský vývoj v regionech soudržnosti ČR; vlastní úprava

Tabulka č. 7 představuje počet ukončených projektů v rámci Operačního programu průmysl a podnikání od roku 2005–2008. V tabulce jsou uvedeny hodnoty Královéhradeckého kraje a regionu soudržnosti Severovýchod.

Tabulka č. 8: Realizace ukončených projektů OP PP dle NUTS II a Královéhradeckého kraje

Roky	KHK		Region	
	počet	objem (Kč)	počet	objem (Kč)
2005	49	79 223 295	122	183 897 281
2006	58	90 896 295	131	237 088 032
2007	66	255 174 830	146	502 813 883
2008	43	278 476 715	122	852 475 345

Zdroj: MPO: Výroční zprávy 2005, 2006, 2007, 2008; vlastní úprava

Statistika agentury CzechInvest ke dni 13. 4. 2011 uvádí, že v rámci Operačního programu Průmysl a podnikání v celé ČR přiznala dotace 1201 projektům v celkové hodnotě 7 993 595 300 Kč a uzavřela úvěrové smlouvy u 1632 projektů v celkové hodnotě 2 028 391 287 Kč. Situace v Královéhradeckém kraji je znázorněna v následující tabulce, ve které jsou znázorněny dotace a zvýhodněné úvěry pro tento kraj.

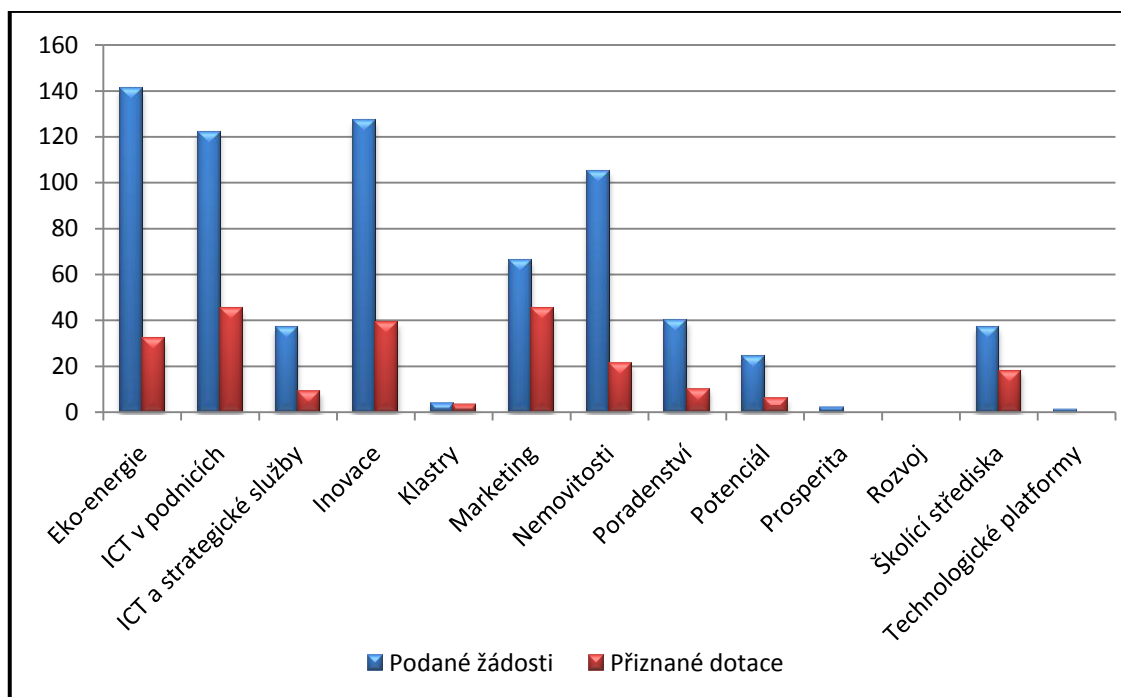
Tabulka č. 9: Souhrnná tabulka udělených dotací OP PP k 13. 4. 2011

Kraj/program	Prosperita	Reality	Školící střediska	Klastry	Rozvoj	Marketing
Královéhradecký	1	10	1	5	16	36
Kraj/program	Inovace	Úspory energie	Obnovitelné zdroje energie	Start	Kredit	Celkem
Královéhradecký	9	4	6	61	69	218

Zdroj: Statistika čerpání dotací a zvýhodněných úvěrů z programů OPMP. [online]. [cit. 2011-04-14]. Dostupné z WWW: <http://isop.czechinvest.org/isop_oppp/WebVystupy/stat_cerp_dotaci_z_OPMP.aspx>.

Operační program Podnikání a Inovace navazuje na již zmiňovaný OPMP. Tento program stále probíhá až do roku 2013, statistické údaje jsou aktuální a nejsou konečné.

Graf č. 3: Podané žádosti a udělené dotace v rámci OPPI podle krajů a programů k 13. 4. 2011

Zdroj: Aktuální statistika OPPI Královéhradeckého kraje. Praha: CzechInvest, 2011, vlastní zpracování

Z grafu č. 3 je patrné, že MSP dávají přednost Eko-energiím, obdobná situace je i v programu ICT v podnicích a inovace, zatímco nejméně se MSP zajímají o technologické platformy a rozvoj.

Statistika CzechInvest v rámci operačního programu Podnikání a Inovace k 14. 4. 2011 v celé ČR přiznala dotaci 4 400 projektům v celkové hodnotě 37 045 946 289 Kč. Statistika dále uvádí příjemce podpory Královéhradeckého kraje v rámci OPPI. K tomuto datu byla poskytnuta dotace 79 malým a středním podnikům a 12 velkým podnikům. Program Rozvoj a Prosperita nepřijaly žádné žádosti na poskytnutí podpory.

Tabulka č. 10: Počet podpořených projektů OPPI

Program	Královéhradecký kraj	
	MSP	Velké podniky
ICT v podnicích	18	1
Eko-energie	11	8
Inovace	7	0
Školící střediska	4	3
Marketing	26	0
Potenciál	1	0
Rozvoj	0	0
Prosperita	0	0
Poradenství	9	0
Klastry	3	0
Celkem	79	12

Zdroj: CzechInvest: Statistika čerpání dotací z programů OPPI; vlastní úprava

5.3. Podpora MSP na krajské úrovni⁷³

Podpora Královéhradeckého kraje je uskutečňována prostřednictvím Krajského úřadu a institucí působících v kraji. Jedná se o podporu nefinanční, tak finanční, která je poskytnuta formou grantů, dotací a příspěvků. Královéhradecký kraj na základě rozvoje kraje podporuje veřejně prospěšné projekty formou dotací poskytnutých z rozpočtu Královéhradeckého kraje fyzickým nebo právnickým osobám vyvíjejícím veřejně prospěšnou činnost na území kraje. Mezi krajské dotační programy pro rok 2010 patří:

- cestovní ruch,
- kulturní a památková péče,
- regionální rozvoj,
- sociální oblast,
- školství a volnočasové aktivity,
- životní prostředí a zemědělství,

Návrh podmínek dotačního programu zpracovává odvětvový odbor do 31. 8. daného kalendářního roku a následně je předá Odboru grantů a dotací. MSP mohou získat finanční podporu jen z některých výše jmenovaných oblastí zejména v oblasti cestovního ruchu, regionálního rozvoje a životního prostředí.

Výbor pro regionální rozvoj a cestovní ruch projednává grantové programy. Tyto dotace schvaluje příslušné zastupitelstvo.

⁷³ Krajské dotační programy. [online]. [cit. 2011-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://dotace.kr-kralovehradecky.cz/Modules/DOTIS/Pages/Public/GrantPrograms.aspx>>.

Dotiční program Královéhradeckého kraje v oblasti cestovního ruchu, jehož cílem je podpora úpravy stávajících lyžařských běžeckých tras v Královéhradeckém kraji v sezoně 2010/2011. Prioritou je modernizace a zvyšování kapacit infrastruktury cestovního ruchu, zajištění dostatečné infrastruktury a odpovídající zázemí pro provozování volnočasových aktivit a rekreace místního obyvatelstva a zároveň rozšíření turistické nabídky pro návštěvníky regionu. Projekt je realizován od 40 000 Kč do 500 000 Kč. Maximální možný podíl podpory na celkových přijatelných nákladech projektu činí 70 %.

Činnost subjektů v oblasti praktické péče o přírodní prostředí, zdroje a produkty. Podpora environmentálně aktivních subjektů v oblasti praktické péče o přírodní prostředí, udržitelné využívání přírodních zdrojů a produktů, propagace zemědělské prvovýroby. Minimální výše podpory 50 000 Kč a podíl podpory na celkových nákladech projektu 80 %.

Podpora využití biomasy jako obnovitelného zdroje energie. Je příprava projektů zaměřených na možnosti využití biomasy jako obnovitelného zdroje energie z území Královéhradeckého kraje. Prioritou je řešení využití biomasy z chráněných území přírodní rezervace. Velikost dotace činí 50 000 Kč a podíl podpory na nákladech je 80 %.⁷⁴

Finanční podpora na krajské úrovni je poskytována také prostřednictvím ROP SV, který je spolufinancován z fondů EU, ze státního rozpočtu, z rozpočtů krajů a také z místních rozpočtů. Maximální míra podpory MSP na investice stanovená pro region NUTS II SV činí 63% uznatelných nákladů a na poradenské služby a účast na veletrzích 50% uznatelných nákladů. Podpora smí být dále poskytnuta na vytváření nových pracovních míst, životní prostředí a vzdělávání.

Veřejná podpora v oblasti ochrany životního prostředí se rozděluje na tři části:

- investiční činnost,
- podpora na poradenské služby provozní subvence,
- provozní podpora.

⁷⁴ Dotace s realizací v kraji. [online]. [cit. 2011-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://cygni.risy.cz/index.php?pid=202&omid=1421&kraj=6>>.

Tabulka č. 11: Maximální míra podpory oprávněných nákladů pro region NUTS II Severovýchod

Typ podpory	MSP	Velké podniky
Investice pro přizpůsobení se novým závazným normám ES	15 %	-
Investice na zavedení vyšších standardů a investice na přemístění podnikatelských subjektů	50 %	40 %
	RP + 10 % + 10 %	RP + 10 %
Investice na úsporu energie a na kombinovanou výrobu tepla a el. en.	60 %	50 %
	RP + 10 % + 10 %	RP + 10 %
Investice na využívání obnovitelných zdrojů energie (OZE)	60 %	50 %
	RP + 10 % + 10 %	RP + 10 %
	v nezbytných případech 100 %	
Investice na sanaci znečištěných průmyslových oblastí	až 100% vhodných nákladů + 15% nákladů na provedenou práci	
Provozní podpora pro nakládání s odpady a úspory energie, daňové úlevy a výjimky, pro obnovitelné zdroje energie, pro zařízení na kombinovanou výrobu el.en. a tepla	v prvním roce až 100% s lineárním poklesem během pěti let k nule NEBO 50% po dobu pěti let	

*RP – rozumí se povolená míra regionální podpory obecně

Zdroj: Informativní materiál pro Královéhradecký kraj; studie veřejná podpora

Tabulka č. 11 znázorňuje maximální míru podpory jako procento oprávněných nákladů pro region NUTS II Severovýchod. Podpora se týká jak malých a středních podniků, tak podniků velkých.

Nefinanční podpora se týká institucí působících na krajské úrovni, které byly blíže představeny v předchozí kapitole. Do jejich činnosti spadají poradenské a informační služby. Především se jedná o CzechInvest, Krajskou hospodářskou komoru Královéhradeckého kraje, Regionální rozvojovou agenturu KHK, Regionální poradenská a informační centra a samotný Královéhradecký kraj.

Královéhradecký kraj může pomoci podnikatelským subjektům a výzkumným a vývojovým organizacím v oblasti VaVal:

- zlepšit dostupnost finančních prostředků z veřejných zdrojů určených na inovační, výzkumné a vývojové aktivity

- zlepšit komunikaci a spolupráci firem a vzdělávacích institucí oboustranným přenosem znalostí a zkušeností za účelem zlepšení vzdělanostní a kvalifikační úrovně nové a stávající pracovní síly
- zlepšit infrastrukturu v kraji
- zlepšit informovanost o programech podpory týkajících se podnikání, vzdělávání a obecně výzkumných vývojových aktivit.

Další instituce poskytující podporu MSP v Královéhradeckém kraji jsou:

Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje⁷⁵

Významnou organizací, která podporuje podnikání v Královéhradeckém kraji je Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje, zastoupena v Hradci Králové, Rychnově nad Kněžnou, Trutnově, Náchodě a Jičíně. Jedním z jejích projektů je **vytvoření Informačních míst** pro podnikatele, kam se mohou obracet s dotazy ohledně české legislativy, programů podpory malých a středních podnikatelů na regionální a celostátní úrovni, všeobecných informací o regionu atd. Podnikatelé se mohou v Královéhradeckém kraji zdarma obrátit se svými dotazy a problémy na 8 informačních míst nebo mohou využít elektronické formuláře. Projektem v roce 2007 se stal **projekt 5P** – „Poskytování potřebné příhraniční pomoci podnikatelům“ financovaný ze zdrojů EU. V rámci tohoto projektu pořádala Hospodářská komora semináře na téma získávání dotací na rozvoj a rozšíření podnikání. Semináře byly směřovány především firmám zaměstnávajícím nejvýše devět pracovníků. Cílem bylo zvýšení přeshraniční spolupráce českých a polských podnikatelů. Do projektu se zapojilo přes tisíc mikropodniků zejména z Jičína a Náchodu. Projekt 5P byl odrazovým můstkem pro začínající projekt „Podnikání bez hranic“, který bude realizovat Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje a Městská Gmina Valbřich. **Projekt BUSINESS** je primárně zaměřen na řízení kvality a vztahů s dodavateli a jeho cílem je pomoc stávajícím i potenciálním subdodavatelům Královéhradeckého kraje lépe obstát v konkurenčním boji se zájemci o dodávky velkým podnikům působícím v tomto regionu.

Regionální rozvojová agentura KHK

Centrum evropského projektování - CEP se zaměřuje na podporu hospodářského, sociálního a kulturního rozvoje Královéhradeckého kraje. Mezi základní cíle CEP patří:

⁷⁵ Krajská hospodářská komora KHK. [online]. [cit. 2011-04-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.rhkhradec.cz/>>.

- spolupráce se subjekty místní a státní správy a s orgány samosprávy při formulaci cílů rozvoje kraje v oblastech sociálně ekonomické a technické infrastruktury a při zpracování strategických rozvojových plánů,
- tvorba rozvojových dokumentů kraje a regionu NUTS II Severovýchod a zajištění doprovodných procesů tvorby,
- přípravu a zaměřování grantových schémat,
- fungování jako regionální centrum pro zahraniční spolupráci a kontakty s institucemi Evropské unie při využívání strukturálních fondů,
- podporovat rozvoj podnikatelských aktivit při vytváření nových pracovních míst

Projekt Inovační vouchery zřizuje Regionální inovační fond Královéhradeckého kraje. Malé a střední podniky se sídlem nebo provozovnou v Královéhradeckém kraji, mohou žádat o 100% dotaci v rozmezí 10 000 – 150 000 Kč na nákup znalostí od veřejných vysokých škol působících v kraji. Cílem voucherů je podpořit a rozšířit smluvní spolupráci a transfer znalostí mezi vysokými školami a malými a středními podniky v regionu. V roce 2010 bylo celkem schváleno 11 projektových žádostí, tři z nich, které se týkaly inovace produktu a experimentálního vývoje byly realizovány ve spolupráci s Fakultou vojenského zdravotnictví Univerzity Obrany. Zbýlých osm projektů je zaměřeno na inovace v oblasti ICT a bude realizováno ve spolupráci s Fakultou informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové.

Tabulka č. 12: Seznam příjemců a navrhovaných částek dotace veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích pro program Regionální inovační fond Královéhradeckého kraje – Inovační vouchery 2010

Pořadí	Společnost	Projekt	Dotace v Kč
1.	Ella-CS, s. r. o.	Preklinické hodnocení enterálního degradabilního stentu	150 000
2.	Generi Biotech s. r. o.	Hmotnostně spektrometrické analýzy rekombinantních proteinů	100 000
3.	ChemProtect, a. s.	Optimalizace přípravy reaktivátoru acetylcholinesterasy methoximu	150 000
4.	T-mapy spol. s. r. o.	Studie proveditelnosti interního informačního systému	150 000
5.	DERS s. r. o.	Inovace produktové linie "MIS a datové sklady"	150 000
6.	GIST s. r. o.	Analýza veřejných datových zdrojů	150 000
7.	AG COM, a. s.	Inovace produktů AG COM - marketingová analýza	110 000
8.	Turistika.cz s. r. o.	Analýza služeb v cestovním ruchu, jejich propagace a zkvalitnění	150 000
9.	Hradecký IT klastr	Optimalizace interních procesů klastru	130 000

10.	IB1.cz s. r. o.	On-line výukové PC kurzy	110 000
11.	Evropské vzdělávací centrum s. r. o.	E-learning - angličtina on-line	110 000

Zdroj: Inovační vouchery. [online]. [cit. 2011-04-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rif/vysledky-verejne-souteze---inovacni-vouchery-2010-39324/>>.

CzechInvest, regionální kancelář pro Královéhradecký kraj

Agentura CzechInvest se také zaměřila na podporu podnikání malých a středních podniků prostřednictvím programů strukturálních fondů EU. Zřízení regionální kanceláře pomohlo podnikatelům získat komplexní informace o formách podpory podnikání. Následující tabulka ukazuje přehled úspěšných projektů agentury CzechInvest v období 1993 – 2010 podle krajů a získání nových pracovních míst.

Tabulka č. 13: Regionální struktura 1993 – 2010

Region	Počet projektů	Výše investice v (mil. Kč)	Pracovní místa
Hl. m. Praha	79	26 906	15 725
Jihočeský kraj	51	20 761	6 550
Jihomoravský kraj	264	60 573	28 706
Karlovarský kraj	21	10 145	2 022
Kraj Vysočina	58	36 213	9 087
Královéhradecký	63	26 352	10 540
Liberecký kraj	61	26 910	6 809
Moravskoslezský	204	99 120	26 841
Olomoucký kraj	98	33 647	12 305
Pardubický kraj	71	32 507	12 088
Plzeňský kraj	116	32 539	13 829
Středočeský kraj	209	135 592	36 155
Ústecký kraj	185	116 808	29 411
Zlínský kraj	84	23 460	5 695
CELKEM	1564	681 533	215 763

Zdroj: Úspěšné projekty z oblasti investic. [online]. [cit. 2011-04-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/hk-investice>>.

Regionální poradenská a informační centra – EPIS spol. s. r. o.

Centrum spravuje oblasti Hradec Králové, Jičín a Rychnov nad Kněžnou. Prostřednictvím RPIC jsou zajišťovány poradenské služby především na podporu malého a středního podnikání s tím je i spojena problematika podnikání, tvorba podnikatelských plánů, zajišťování financování a aktuální informace oblasti programovaných podpor. Poskytované služby jsou částečně hrazeny formou dotace z prostředků OPPP programu PORADENSTVÍ a START. Podnikatelům může být

poskytnut bezúročný úvěr v rámci programu pro začínající podnikatele⁷⁶ a to až do výše 0,75 mil. Kč. U obchodních společností s jedním společníkem či zakladatelem může výše až 0,75 mil. Kč. V případě více společníků až 1,5 mil. Kč. EPIS se dále stará o projekty pro dotace v oblastech účetnictví, daňového poradenství EXPERTUS a novelách zákona o DPH od 1. 4. 2011.

5.4. Podpora MSP na místní úrovni

Statutární město Hradec Králové, které je součástí Královéhradeckého kraje, navazuje svými činnostmi na podporu poskytovanou na krajské úrovni pro malé a střední podnikatele. Podpora malých a středních podniků není přímo podporována, podnikatelé se o možnostech podpory ze strany města mohou dozvědět na magistrátu města. Město neuvádí na svých internetových stránkách žádné informace o podporách malých a středních podnikatelů.

V oblasti poskytování finančních prostředků se jedná o účelové **granty a dotace** financované:

- z fondu na podporu veřejně prospěšných projektů
- z rozpočtu města Hradce Králové

Forma podpory může být buď finanční příspěvek, nebo bezúročná půjčka z rozpočtu města. Hradec Králové aktivně využívá všech příležitostí, které Evropská unie nabízí prostřednictvím různých dotačních titulů. Velká část finančních prostředků je vyplacena na:

- rozvoj a údržbu sportovišť,
- sportovní akce,
- činnost sportovních organizací,
- volnočasové aktivity,
- kulturní akce,
- rozvoj cestovního ruchu,
- školství,
- činnost v oblasti sociálních služeb,
- prevence kriminality atd.

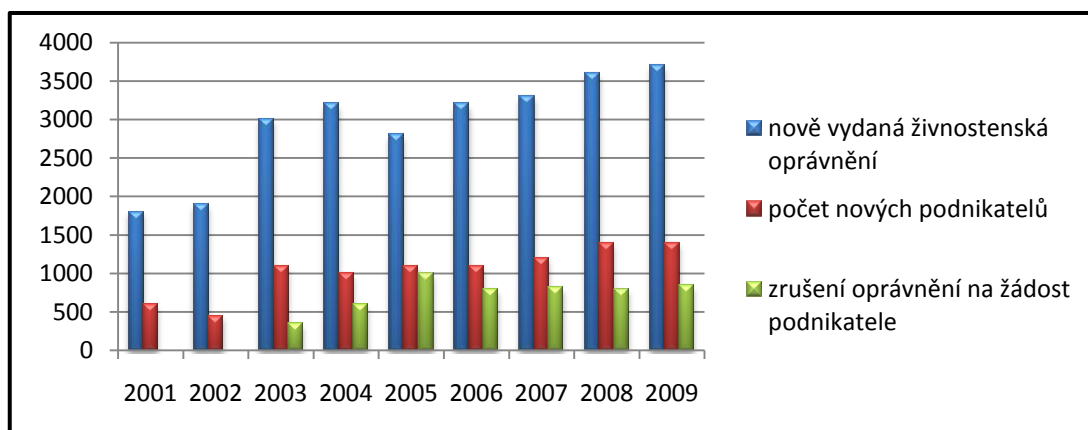
O poskytnutí finančního příspěvku do výše 50 000 Kč rozhoduje rada města, nad 50 000 Kč zastupitelstvo města. Od začátku roku 2010 mají poskytovatelé veřejné finanční

⁷⁶ EPIS spol. s. r. o. [online]. [cit. 2011-04-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.epis-rpic.cz/?sec=start&odd=seminare>>.

podpory povinnost zaznamenávat do centrálního registru Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže částky veřejné podpory poskytnuté jako dotace, příspěvky a granty.

V Hradci Králové počet vydaných živnostenských oprávnění mírně roste. Podle zprávy o činnosti Živnostenského úřadu v roce 2008 počet nově vydaných živnostenských oprávnění mezi lety 2007 a 2008 vzrostl o více než 150, což činí meziroční nárůst o necelých 5 %. K 31. 12. 2008 dosáhl počet aktivních živnostenských oprávnění 35 396. V grafu 4. je uveden počet zrušených oprávnění na vlastní žádost podnikatele za rok 2008, kterých bylo pouze 794. Z těchto statistických údajů a z grafu je patrné, že podmínky pro podnikání v Hradci Králové se zlepšují. Registr ekonomických subjektů ARES uvádí v dubnu 2011 v Hradci Králové 4 237 společností s ručeným omezeným, což činí nárůst o více než 30 % než v předchozích letech.

Graf č. 4: Vývoj podnikání v Hradci Králové

Zdroj: Statistické údaje, Registr ekonomických subjektů ARES: vlastní zpracování

Hlavním projektem statutárního města Hradce Králové na podporu začínajících malých a středních podniků je **Vědeckotechnický park** v areálu bývalého vojenského Královéhradeckého letiště, který byl otevřen v roce 2008. Město na jeho vybudování obdrželo z Evropského fondu regionálního rozvoje v rámci programu PROSPERITA dotaci ve výši 62 876 000 Kč, která pokryla 75 % nákladů, jejichž celková výše dosáhla cca 87 mil. Kč. Součástí technologického centra je tzv. **podnikatelský inkubátor**, což je prostor, který poskytuje začínajícím podnikatelům vedle administrativních a výrobních prostor také řadu služeb. Kromě zvýhodněného nájemného mohou podnikatelé získat za zvýhodněnou cenu služby v oblasti poradenství, školení apod. K pronájmu je určeno 1 594 m² užitné plochy a mělo by zde najít uplatnění 30 firem a

50 nových zaměstnanců. V současné době je v Technologickém parku centra Hradce Králové zasídleno 11 firem. Pobyt v podnikatelském inkubátoru je časově omezen a firmy zpravidla do tří let odcházejí.

Mezi další instituce, které napomáhají MSP, jsou Úřad práce, Finanční úřad a Czech POINT, o nichž byla zmínka v předchozí kapitole.

Projekt Technologické centrum Hradec Králové zřízeno v rámci Operačního programu Průmysl a podnikání PROSPERITA. Rozpočet projektu činil 87 mil. Kč a přidělená dotace byla 63 mil. Kč. TC HK je společnost s inovačním potenciálem nabízející malým a středním podnikatelům pronájem kanceláří, laboratoří a výrobních prostor. Začínajícím podnikatelům poskytuje pomoc prostřednictvím podnikatelského inkubátoru a projektu BizSpark. **Podnikatelský inkubátor TECHNOLOGICKÉHO CENTRA Hradce Králové (TC HK)** nabízí 800 m² prostor pro začínající podnikatele. Start-up či spinoff s dobrým nápadem mohou získat od provozovatele inkubátoru dotaci na nájem kancelářských, laboratorních a dalších prostor, dále na konzultantské služby, školení či rekvalifikaci. Další výhodou inkubátoru je společné sdílení prostor, laboratoří, technologií, což zlepšuje vzájemnou spolupráci a komunikaci s ostatními firmami a snižuje tak finanční náročnost. Podpora inkubovaným firmám je na základě poradenství a konzultací zejména v oblastech:

- založení firmy,
- strategické poradenství, monitoring a hodnocení rozvoje firmy, business plán,
- poradenství a strategie v oblasti financování podnikatelského záměru,
- vyhledávání partnerů, networking.

TC HK nabízí dále inkubovaným společnostem konzultace z:

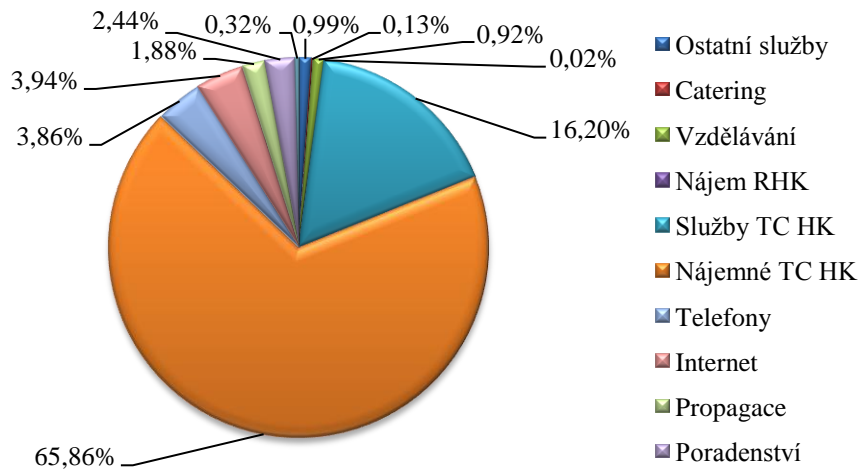
- právního poradenství,
- daňového a účetního poradenství,
- marketingu a budování image firmy,
- dotační poradenství a management,
- vzdělávání, školení, training.

Projekt BizSpark uvedla společnost Microsoft. Tento projekt nabízí začínajícím firmám příležitost ušetřit za profesionální software stovky tisíc korun. Cílem projektu je ulehčit vstup do podnikání, pomoci překlenout první léta existence, získat zákazníky a

stát se prosperující společností generující zisk. Do projektu se mohou zapojit všechny soukromé firmy fungující kratší dobu než tři roky a jejichž roční obrat nepřesáhl 500 000 USD.

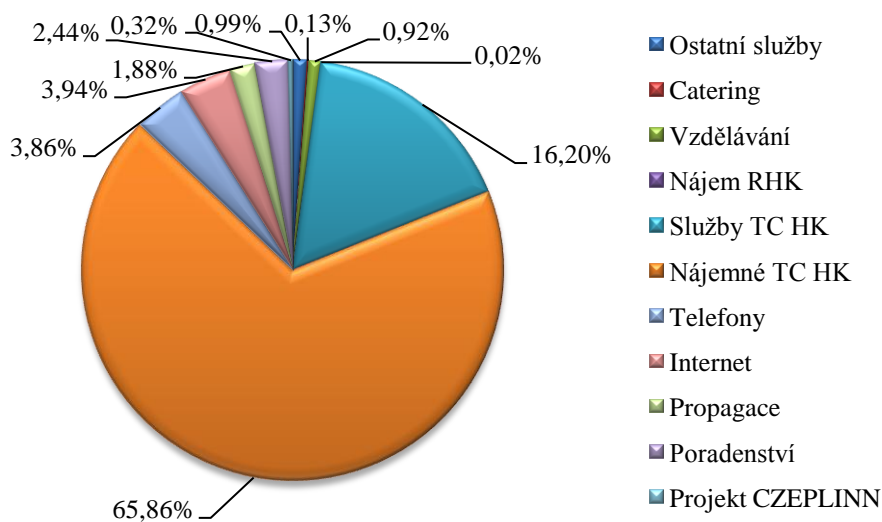
Následující dva grafy procentuelně znázorňují pohyby nákladů společnosti TC HK v letech 2008-2009.

Graf č. 5: Náklady v Kč za rok 2008

Zdroj: Výroční zpráva 2008, 2009; vlastní zpracování

Graf č. 6: Náklady v Kč za rok 2009

Zdroj: Výroční zpráva 2008, 2009; vlastní zpracování

Tabulka č. 14: Výnosy TC HK v Kč

Výnosy	2008	2009
Dotace města HK	4 768 999	5 268 000
Tržby za služby	394 582	1 563 664
Úroky	0	2 600 000
Celkem	5 163 581	9 431 664

Zdroj: Výroční zpráva 2008, 2009; vlastní zpracování

5.5. Zhodnocení výsledků

Vládní úroveň

Na základě zjištěných skutečností největší podporu MSP poskytuje vládní úroveň, která je největší a nejkonkrétněji vymezená. Podpora je tvořena řadou programů, především se jedná o OPMP a následující OPPI. Informace jsou snadno dostupné na oficiálních internetových stránkách MPO, MMR a CzechInvestu. Tyto instituce většinu podpor zajišťují. V České republice tvoří MSP 99,83 % všech ekonomicky aktivních subjektů. V Královéhradeckém kraji bylo prostřednictvím OPMP přijato 219 žádostí v celkové částce 6 077 443 Kč dále bylo v Královéhradeckém kraji v letech 2005-2008 ukončeno 216 projektů v celkové částce 703 771 135 Kč. V rámci OPPI bylo přiznáno malým a středním podnikům 79 projektů z celkových 257 žádostí.

Krajská úroveň

Na krajské úrovni není podpora pro malé a střední podniky rozlišena. Kraj podporuje granty, dotacemi a příspěvky všechny instituce bez ohledu na jejich velikost, proto je velmi obtížné najít souvislé informace o podpoře malých a středních podniků. KHK poskytuje dotační programy v oblasti cestovního ruchu, životního prostředí a obnovitelných zdrojů energie. Dále je finanční podpora poskytována prostřednictvím ROP SV, maximální míra podpory tvoří 63% nákladů na poradenské služby a 50% na účast na veletrzích. HK KHK spolupracuje s Královéhradeckým krajem a podporuje MSP pořádáním veletrhů a výstav, ale nevede si konkrétní údaje o počtu přihlášených MSP. Kraj Hospodářské komoře nepodává informace o poskytnuté finanční podpoře. V roce 2007 bylo z fondu 5P určeno pro 20 projektů prevence kriminality 4 200 000 Kč, 900 000 Kč pak bylo schváleno ve formě bezúročných půjček na překlenutí prvních měsíců roku do obdržení dotací od jiných sponzorů, na 41 projektů z oblasti sociálních aktivit bylo 25 organizacím vyplaceno 21 222 000 Kč a přiznána jedna bezúročná půjčka ve výši 400 000 Kč. Výsledky veřejné soutěže – Inovační vouchery 2010

přispěly dotacemi 11 projektům v celkové částce 1 460 000 Kč. Královéhradecký kraj pomáhá podnikatelským subjektům, výzkumným a vývojovým organizacím v oblasti VaVal.

Místní úroveň

Na místní úrovni je to obdobné jako na té krajské. Jsou vyhlašovány dotační a grantová schémata určená všem ekonomickým subjektům. Společnost TECHNOLOGICKÉ CENTRUM Hradce Králové o. p. s., je provozovatelem vědeckotechnického parku na letišti v Hradci Králové. Součástí VTP je podnikatelský inkubátor a centrum pro transfer technologií. TC HK poskytuje podporu MSP pouze v rámci podnikatelských inkubátorů, školení a vzdělávání. Na tyto události se podniky hlásí individuálně, a proto si TC HK nevede žádnou analýzu o přihlášených účastnících. Financování podpory projektů je z pronájmu nebytových prostor jednotlivým školícím firmám. Hradec Králové je centrem pokročilých technologií a inovací, což přináší městu a regionu příliv investic s vysokou přidanou hodnotou a tvorbu vysoce kvalifikovaných pracovních míst. TECHNOLOGICKÉ CENTRUM Hradec Králové přispívá svou působností ke koncentraci high-tech infrastruktury, vědy a výzkumu v podnikatelské sféře, ekonomickému rozvoji, konkurenceschopnosti města a regionu.

Tabulka č. 15: Podpora poskytnutá institucemi pro malé a střední podnikatele v Královéhradeckém kraji

Podpora	Instituce							
	CzechInvest	Czech Trade	KHK	KÚ	MMHK	RRA KHK	RPIC	ČMZRB
Finanční podpora	ANO	X	X	ANO	ANO	X	ANO	ANO
Nefinanční podpora	X	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	X	X
Podnikatelské prostory	ANO	X	X	ANO	ANO	X	X	X
Poradenství, informovanost	X	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO	ANO
Vzdělávání, školení, training	X	ANO	ANO	ANO	X	ANO	ANO	X
Spolupráce mezi podniky	ANO	ANO	ANO	X	ANO	ANO	ANO	X
Příprava na řízení projektu	ANO	X	X	ANO	NE	ANO	ANO	ANO
VaVal, inovace	X	X	ANO	ANO	ANO	X	ANO	ANO
Vyhledávání partnerů	ANO	X	X	ANO	ANO	ANO	ANO	X
Transfer technologií	X	X	X	X	ANO	ANO	ANO	X

Zdroj: vlastní zpracování

Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce byla analýza systému podpory v Královéhradeckém kraji a zjištění jak jsou malé a střední podniky podporovány na vládní, krajské a místní úrovni. Dílčími cíli bylo charakterizování MSP a také analýza forem veřejné podpory, kterých mohou malé a střední podniky využívat. Podpora může mít podobu finanční, tak nefinanční. Úkolem této práce bylo zhodnocení, na které úrovni a jaké instituce nejlépe podporují malé a střední podniky.

Před samotnou analýzou a hodnocením podpory byly vymezeny základní pojmy malých a středních podniků, příslušná legislativa a formy veřejné podpory. Dále byla popsána činnost příslušných institucí na různých úrovních, podporující malé a střední podnikatele.

Na teoretický rozbor navazuje analýza, která vychází z již stanovených úrovní podpory. Pro získání informací o jednotlivých institucích, které poskytují podporu malým a středním podnikatelům, byla potřeba zavítat na Krajskou Hospodářskou Komoru Královéhradeckého kraje, CzechInvest, Krajský úřad, Magistrát města Hradce Králové, Regionální rozvojovou agenturu a další instituce. Na základě výsledků pak bylo možné zhodnotit podpory poskytované podnikatelům v rámci České republiky, tak Královéhradeckého kraje.

Při konečném zhodnocení výsledků práce, bylo zjištění, že MPS jsou nejvíce podporovány na vládní úrovni. Grantová a dotační schémata Královéhradeckého kraje jsou určena všem subjektům, jen těžko lze odvodit, která patří malým a středním podnikům. Výroční zprávy a jiné statistiky neukazují přesné vymezení podpory, která by se týkala MSP. Na místní úrovni jsou MSP finančně podporovány z rozpočtu města Hradce Králové, nefinanční podpora je poskytována formou vzdělání, poradenství informací a podnikatelskými inkubátory.

Malé a střední podniky tvoří v České republice 99 % všech ekonomicky aktivních subjektů, a proto věřím, že jsou hnací silou podnikatelské sféry a jejich činnost by se měla co nejvíce podpořit. V tuto chvíli začínají kraje a regiony přemýšlet, jak neefektivněji podporu poskytnout. Postupem času bude MSP věnována větší pozornost a dojde k rozšíření možností jejich podpory. Další doporučení směřuje především ke vzdělávání úředníků, kteří by mohli být kompetentní o veřejné podpoře rozhodovat, jedná se např. o vyplnění notifikačního formuláře. Úřad pro ochranu hospodářské

soutěže by měl pořádat více školení o této problematice. Podpora by měla být přesná a výběrová a měla by přispět k odbourání handicapu malých a středních podniků. MSP by se měli sami zajímat o možnosti podpory, které jim jejich kraj či region nabízí. Veřejnoprávní média by měla informovat malé a střední podnikatele o nových programech veřejných podpor a podmínkách k jejich získání a ne podávat zkreslené informace.

Použitá literatura

a) Knižní zdroje

FRKOVÁ, J.: *Individuální podnikání. Malé a střední podnikání*. Praha: ČVUT, 2004. 182 s. ISBN 80-01-02857-7.

SYNEK, Miloslav, et al. *Podniková ekonomika*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: C. H. Beck, 2002. 479 s. ISBN 80-7179-736-7.

TETŘEVOVÁ, Liběna, et al. *Veřejný a podnikatelský sektor*. Příbram: Profesional Publishing, 2011. s. 190. ISBN 978-80-7431-043-0.

VEBER, Jaromír; SRPOVÁ, Jitka. Podpora malého a středního podnikání. In. *Podnikání malé a střední firmy*. Praha: Grada Publishing, 2008. s. 305. ISBN 978-80-247-2409-6.

KINCL, Michael. Veřejná podpora. *Veřejná podpora v Evropské unii*. Blansko: Bova Polygon, 2004. s. 145. ISBN 80-7273-097-5.

KINCL, Michael. Notifikační povinnost. In *Investiční pobídky jako forma veřejné podpory*. Praha: Linde, 2003. s. 78. ISBN 80-86131-48-3.

SLANÝ, Antonín, et al. *Makroekonomická analýza a hospodářská politika*. Praha: C. H. Beck, 2003. 375 s. ISBN 80-7179-846-0.

Úřad pro oficiální publikace Evropských společenství, *Politika hospodářské soutěže v Evropě a občan*, ES, Lucembursko, 2002. 43 s. ISBN 92-894-3339.

MALACH, Antonín, et al. Podpůrné instituce v podnikatelské sféře. In *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada Publishing, 2005. s. 524. ISBN 80-247-0906-6.

b) legislativní zdroje

Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého a středního podnikání, v aktuálním znění

Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v aktuálním znění

Zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, v platném znění

c) elektronické zdroje

Výhody a přednosti MSP. *Důvody státních intervencí do sektoru MSP* [online]. [cit. 2011-02-26]. Dostupné z WWW: <<http://mspreferaty.sweb.cz/referaty/vyhodymsp,duvodystatnichintervencidomsp.pdf>>.

Definice malých a středních podniků. *Mikro, malé a střední podniky* [online]. [cit. 2011-02-26]. Dostupné z WWW: http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Sekce_VP/definice_msp.pdf

KINCL, Michael Veřejná podpora v právu Evropských společenství. [online]. [cit. 2011-04-03]. Dostupné z WWW: <http://pravnicaradce.ihned.cz/c1-14355700-verejna-podpora-v-pravu-evropskych-spolecenstvi>.

Vybrané problémy práva veřejné podpory z praxe územních samosprávných celků. [online]. [cit. 2011-03-06]. Dostupné z WWW: http://pravnicaradce.ihned.cz/c4-10066260-48223960-F00000_detail-vybrane-problemy-prava-verejne-podpory-z-praxe-uzemnich-samospravnych-celku.

Veřejná podpora: Znaky veřejné podpory. [online]. [cit. 2011-03-08]. Dostupné z WWW: http://www.smojk.cz/vismo/dokumenty2.asp?u=200007&id_org=200007&id=8446&p1=10146.

Právní analýza dopadů změn právního prostředí a dopadů reformy systému výzkumu, vývoje a inovací na vnitřní předpisy veřejných vysokých škol a veřejných výzkumných institucí a na jejich aktivity. *Holec, Zuzka & Partneři* [online]. [cit. 2011-03-08]. Dostupný z WWW: http://ipn.msmt.cz/data/uploads/projekt_6/Anal%C3%BDza%20A%20-%20pr%C3%A1vn%C3%AD.pdf.

Strukturální fondy EU: Veřejná podpora pro projekty realizované v rámci Programu rozvoje venkova ČR 2007-2013. [online]. [cit. 2011-03-11]. Dostupné z WWW: <http://www.strukturalnifondy.info/clanek.php?clanek=2708>.

Veřejná podpora. [online]. [cit. 2011-03-11]. Dostupné z WWW: http://www.szif.cz/irj/portal/anonymous/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2Fosa4%2F1271138015062%2F1271223578984.pdf.

ÚOHS. *Veřejná podpora* [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <http://www.compet.cz/verejna-podpora/>.

Postavení a činnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže v oblasti veřejné podpory po vstupu do EU. *Veřejná podpora* [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Informacni_listy/2005/Infolist2005-04cinnost.pdf.

Obsah a forma notifikací. *Veřejná podpora* [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW:

<http://www.compet.cz/fileadmin/user_upload/Informacni_listy/2005/Infolist2005-04cinnost.pdf>.

Podpora malého rozsahu (pravidlo de minimis). [online] Českomoravská záruční a rozvojová banka, a.s.: [cit. 2011-04-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.cmzrb.cz/podpora-maleho-a-stredniho-podnikani/podpora-maleho-rozsahu-pravidlo-de-minimis>>.

Podpora de minimis. [online]. CzechInvest: [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/verejna-podpora>>.

HUDECOVÁ, Jana. *Teoretické a praktické otázky veřejné podpory*. Masarykova univerzita, 2006. 49 s. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Dostupné z WWW: <is.muni.cz/th/50637/esf_m/Diplomova_prace.doc>.

Zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře. [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <http://www.sagit.cz/pages/zpravodajxtanot.asp?cd=76&typ=r&zdroj=/_anotace/sb00059a>.

Zákon č. 63/1991 Sb., o ochraně hospodářské soutěže: Zásahy orgánů státní správy a orgánů obcí. [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.i-poradce.cz/SubPages/OtvorDokument/Clanok.aspx?idclanok=43697&zor=1>>.

Zákon č. 47/2002 Sb., o podpoře malého středního podnikání. [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument6172.html>>.

PRNKA, Tasilo, et al. Průvodce systémem veřejné podpory výzkumu a vývoje v České republice 2010. [online]. Ostrava: TANGER spol. s.r.o., [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.avo.cz/dokument/pruvodce.pdf>>.

CzechInvest [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <http://profily.monster.cz/jp17220cz/historie.asp>

Regionální poradenská a informační centra. BusinessInfo [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rozvoj-regionu/regionalni-poradenska-a-informacni/1001179/2301/#b17>>.

Centrum pro regionální rozvoj ČR. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.crr.cz/cs/o-nas/info-o-crr/>>.

Hospodářská komora ČR. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.komora.cz/hospodarska-komora-ceske-republiky/o-nas-5/hospodarska-komora-ceske-republiky-hk-cr/hospodarska-komora-ceske-republiky-2/>>.

Agrární komora ČR. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.agrocr.cz/>>.

Sdružení podnikatelů ČR. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <http://www.spzcr.cz/stanovy_sp.htm>.

Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků ČR. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.amsp.cz/o-asociaci>>.

Unie malých a středních podniků ČR. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.sme-union.cz/index.php?p=7>>.

Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.cmzrb.cz/o-bance/kdo-jsme>>.

Česká exportní banka, a. s. [online]. [cit. 2011-04-07]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceb.cz/content/view/92/35/>>.

Operační program. [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/Glosar/O/Operacni-program>>.

Programy vyhlášené OPMP . [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppm/#category171>>.

Podpora podnikání a inovace. [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/podnikani-a-inovace>>.

Koncepce rozvoje malého a středního podnikání 2007 – 2013. [online]. [cit. 2011-04-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument17476.html>>.

Krajské dotační programy. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://dotace.kr-kralovehradecky.cz/Modules/DOTIS/Pages/Public/GrantPrograms.aspx>>.

KHK. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://rhkhradec.cz.linux12.ignum.cz/content/view/327/161/>>.

Regionální rozvojová agentura. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.cep-rra.cz/?page=strategie-rozvoje#>>.

RPIC. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.epis-rpic.cz/?sec=historie&odd=spolecnost>>.

Brownfieldy. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechinvest.org/brownfieldy>>.

Podnikatelské inkubátory. [online]. [cit. 2011-04-16]. Dostupné z WWW: <<http://czechinvest.org/inkubatory>>.

Czech POINT. [online]. [cit. 2011-04-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.czechpoint.cz/web/index.ph>>.

Charakteristika Královéhradeckého kraje. [online]. [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/kralovehradecky-kraj/charakteristika-kralovehradeckeho-kraje/1000926/41671/>>.

Nezaměstnanost v Královéhradeckém kraji v březnu 2011. [online]. [cit. 2011-04-11]. Dostupné z WWW: <http://www.hrdeckralove.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_kralovehradeckem_kraji_v_breznu_2011>.

Společný regionální operační program. [online]. [cit. 2011-04-13]. Dostupné z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/srop>>.

Krajské dotační programy. [online]. [cit. 2011-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://dotace.kr-kralovehradecky.cz/Modules/DOTIS/Pages/Public/GrantPrograms.aspx>>.

Dotace s realizací v kraji. [online]. [cit. 2011-04-18]. Dostupné z WWW: <<http://cygni.risy.cz/index.php?pid=202&omid=1421&kraj=6>>.

Krajská hospodářská komora KHK. [online]. [cit. 2011-04-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.rhkhradec.cz/>>.

EPIS spol. s r. o. [online]. [cit. 2011-04-19]. Dostupné z WWW: <<http://www.epis-rpic.cz/?sec=start&odd=seminare>>.

Seznam grafů, schémat, obrázků a tabulek

Schéma č. 1: Znaky veřejné podpory.....	17
Schéma č. 2: Znaky veřejné podpory.....	18
Obrázek č. 1: Konflikt opatření veřejné správy se svobodnou konkurencí.....	20
Obrázek č. 2: Notifikace veřejné podpory.....	24
Obrázek č. 3: Základní kroky přípravy státní podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků podle zákona č. 130/2002 Sb.....	31
Obrázek č. 4: Královéhradecký kraj.....	48
Tabulka č. 1: Regionální mapa intenzity veřejné podpory pro ČR.....	27
Tabulka č. 2: Základní ukazatele činnosti banky.....	38
Tabulka č. 3: Ekonomické subjekty v Královéhradeckém kraji podle vybraných právních forem.....	49
Tabulka č. 4: Vybrané geografické údaje okresů.....	50
Tabulka č. 5: Míra registrované nezaměstnanosti ke konci sledovaného měsíce.....	51
Tabulka č. 6: Vývoj vybraných makroekonomických ukazatelů v Královéhradeckém kraji.....	52
Tabulka č. 7: Přehled výsledků na úrovni programů podpory OPMP.....	53
Tabulka č. 8: Realizace ukončených projektů OPMP dle NUTS II a Královéhradeckého kraje.....	54
Tabulka č. 9: Souhrnná tabulka udělených dotací OPMP.....	54
Tabulka č. 10: Počet podpořených projektů OPPI.....	55
Tabulka č. 11: Maximální míra podpory oprávněných nákladů pro region NUTS II Severovýchod.....	57
Tabulka č. 12: Seznam příjemců a navrhovaných částek dotace veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích pro program Regionální inovační fond Královéhradeckého kraje – Inovační vouchery 2010.....	60
Tabulka č. 13: Regionální struktura 1993-2010.....	61
Tabulka č. 14: Výnosy TC HK v Kč.....	67
Tabulka č. 15: Podpora poskytnutá instituce pro malé a střední podnikatele v Královéhradeckém kraji.....	69
Graf č. 1: Struktura subjektů zapsaných v RES podle převažující činnosti CZ-NACE v Královéhradeckém kraji.....	50
Graf č. 2: Vývoj malého a středního podnikání v České republice.....	52
Graf č. 3: Podané žádosti a udělené dotace v rámci OPPI podle krajů a programů.....	55
Graf č. 4: Vývoj podnikání v Hradci Králové.....	61
Graf č. 5: Náklady v Kč za rok 2008.....	65
Graf č. 6: Náklady v Kč za rok 2009.....	65

Seznam zkratek

MSP	Malé a střední podniky
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
ÚOHS	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
CzechInvest	Agentura pro podporu podnikání
CzechTrade	Česká agentura na podporu obchodu
RPIC	Regionální poradenská a informační centra
BIC	Podnikatelská inovační centra
CRR	Centrum pro regionální rozvoj
NVF	Národní vzdělávací fond
SP ČR	Sdružení podnikatelů ČR
AMPS ČR	Asociace malých a středních podnikatelů a živnostníků
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s.
ČEB	Česká exportní banka
EGAP	Exportní garanční a pojišťovací společnost
OP	Operační program
OPPP	Operační program průmysl a podnikání
OPPI	Operační program podnikání a inovace
HK KHK	Krajská hospodářská komora Královéhradeckého kraje
CzechPOINT	Český podací Ověřovací Informační Národní Terminál
RES	Registr ekonomických subjektů
CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností
ROP SV	Regionální operační program Severovýchod
SROP	Společný regionální operační program
TC HK	Technologické centrum Hradec Králové
VaV	Výzkum a vývoj